

BASF

The Chemical Company

Seme rađa profit

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs**hrana produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033**SREMSKA**

Godina II • Broj 24 • 27. septembar 2013. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

JESEN

Foto: M. Mileusnić

Jesenja berba u Sremu odvija se na oko 178.500 hektara. Na poljima se užurbano radi i skidanje useva je u punom jeku. Privodi se kraju žetva suncokreta, a prosečan prinos je 3,4 tone po hektaru. Soja je skinuta sa više od 80 odsto njiva uz prinos od dve tone po hektaru, šećerna repa je izvađena sa blizu polovine zasejanih površina i rodila je oko 55,1 tonu po hektaru, a merkantilni kukuruz, koji je obran sa skoro četvrtine zasejanih površina, dao je prosečan prinos od 6,7 tona po hektaru.

U OVOM BROJU

RAPORT SA
SREMSKIH POLJA:

Rod za brigu

Strana 2.

SRBIJA
I EVROPSKA UNIJA:

Uvoznici ili izvoznici?

Strana 3.

RUMA • BERBA GROŽĐA U RUMSKOJ ŠKOLI "BRILE"

Kad igraju đaci...

USrednjoj poljoprivredno-prehrambenoj školi "Stevan Petrović Brile", 24. septembra, po prvi put, upriličena je berba grožđa u školskom vinogradu.

Dekor je bio mladalački, vinogradarski, sremački. Devojke i momci u narodnim nošnjama, pogača i so za doček, čokoti vinograda iz kojih vire zreli grozdovi, beli i crni, korpice ukrašene peškirimama - pune grožđa, sve uz pesme, od "Divan je kićeni Srem", do "Vino piju nano, age Sarajlije".

SMS MALI OGLASI
064/1629-737

Od 16. do 20. septembra 2013.

- Rast cena pšenice i kukuruza
- Rast cene soje
- Dešavanja na svetskim berzama

SREMSKA MITROVICA • RAPORT SA SREMSKIH POLJA

Rod za brigu

Poljoprivrednike u Sremu brinu otkupne cene ovogodišnjeg roda koje su neuporedivo niže od prošlogodišnjih i ulaganja, ali i objašnjenja iz nadležnih ministarstava da država ne može da utiče na te cenovnike, jer ih određuje - tržište. Sremce brine i što su podsticaji iz državnog budžeta znatno manji od onih koje imaju poljoprivrednici u okruženju. Budući da je posla mnogo, a vremena malo, rečeno je na poslednjoj zajedničkoj sednici Odbora udruženja za agrar i Saveta registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava Sremske privredne komore. Sa ovog skupa poručeno je nadležnima da se tržišna utakmica ne može izdržati sa 30 do 50 odsto nižim otkupnim cenama od prošlogodišnjih.

Aktuelna jesenja berba u Sremu treba da se obavi na oko 178.500 hektara. Najviše je zasejanog merkantilnog kukuruza i to čak 116.841 hektar što je devet odsto više nego prošle godine. Po šećernom repom je 13.311 hektara ili 19 odsto više, pod suncokretom je 8.304 hektara ili 39 odsto više, a soje je 23.442 hektara ili 10 odsto manje hektara.

Na poljima se užurbano radi i skidanje useva je u punom jeku. Privodi se kraju žetva suncokreta, a prinos je u proseku 3,4 tone po hektaru. Soja je skinuta sa više od

80 odsto njiva i njen prinos je dve tone po hektaru, šećerna repa je izvađena sa blizu polovine zasejanih površina i rodila je oko 55,1 tonu po hektaru, a merkantilni kukuruz, koji je obran sa skoro četvrtine zasejanih površina, dao je prinos u proseku od 6,7 tona po hektaru.

Sekretar Odbora udruženja za agrar Sremske privredne komore **Vladimir Vlaović**, podsetio je da je ovogodišnji prinos pšenice bio jedan od rekordnih u periodu od 1991. godine, pa i dužem periodu, ali je izostala "finansijska nagrada" proizvođačima, jer je otkupna cena bila niža od prošlogodišnje. Lane je plaćano 26 dinara za kilogram, a ove godine cena je 17,7 dinara.

- Šećerne repe je ove godine bilo 10 odsto manje nego lane, usev nije loš, digestija iznosi od 15 do 17 procenata, a cena je 42 evra po toni. Prinos suncokreta je 3,2 tone, a soje je 40 odsto manji nego lane. Problemi su otkupne cene. Prošle godine je za suncokret plaćano 55 dinara sada se plaća 25 dinara ili 55 odsto manje. Soja se prima sa avansom od 40 dinara, na berzi je nešto malo skuplja ali je to ipak za 33 do 40 odsto manja cena od lanjske - navodi Vlaović.

Predsednik Saveta registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava **Branislav Živanović** smatra da je ovo jedna od rodnijih godina

Berba kukuruza u punom jeku

u Sremu, ali se to po finansijskim efektima neće osetiti.

- Šljiva je rodila od pet i više tona po hektaru, ali je problem slaba cena, jabuke se prodaju po 35 dinara otkupljivačima, a u maloprodaji koštaju 150 dinara. Proizvođače duvana brine drastično manja premija po hektaru ali još više što nemaju adekvatnu zaštitu svog proizvoda od države, suština je Živanovićeve diskusije.

- Teško onom ko proizvodi hranu i onom ko mora da je kupuje, jer onog u sredini ne možeš da preskočiš, smatra **Đorđe Marić**, poljoprivrednik iz Iriga. - Suša je pokazala svoje posledice i na jabukama čiji

je rod sitniji, a prošlogodišnji kupac jabuka iz Srbije pojavljuje se sa ponudom od sedam dinara kilogram. Šta sa tih sedam dinara da radimo? Jedino da zažmurimo, da jabuku ne vidimo na zemlji. Sa tim parama može da plati nadničare ili gorivo. Plaćali su u Irigu 12 dinara kilogram ubrane šljive, ali nije smela da bude krupnija, jer ide kroz mašinu koja izbacuje koštice, a nije smela ni da bude sitnija. Otkupljivači su se ponašali kako hoće - navodi Đorđe Marić.

- Vreme nove setve se približava, malo ko od seljaka traži đubrivo u našoj zadruži. To govori u kakvom su finansijskom stanju seljak nala-

zi. Premije u okruženju su, u proseku, 370 evra po hektaru, obdijaju se čak i ako se zemlja ne obrađuje, jer je suština državna zaštita oranica. Našem seljaku bi to i te kako odgovaralo - ocenio je Dušan Tadić, predsednik Odbora udruženja za agrar Sremske privredne komore.

Sremska privredna komora će se zalagati da se ova situacija u poljoprivredi promeni, poručio je generalni sekretar Sremske privredne komore **Đorđe Božić**, a zaključci sa ovog odbora će, nakon rasprave na komorskim organima upravljanja, biti prosledjeni nadležnim ministarstvima.

S. Đaković
Foto: **D. Čosić**

INĐIJA • ZAKUP POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Za hiljadu hektara 125 ponuda

Tokom tri dana licitacije na raspolaganju bilo 1.012 hektara poljoprivrednog zemljišta - Najviša izlicitirana cena 89.730 dinara za parcelu u Novim Karlovcima

Ovih dana je završena licitacija za davanje u zakup državnog poljoprivrednog zemljišta na teritoriji indijske opštine. Ovogodišnja najviša izlicitirana cena iznosila je 89.730 dinara za parcelu u Novim Karlovcima, a najniža cena je data za parcelu u Čortanovcima u visini od 36.100 dinara. Koliko je zemljišta bilo na raspolaganju poljoprivrednicima, koliko je ponuda dato i kako je tekao proces licitacije, za „Sremsku poljoprivredu“ govori **Siniša Filipović** predsednik Komisije za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta.

Koliko je ukupno bilo poljoprivrednog zemljišta na raspolaganju ove godine?

- U ponudi smo imali ukupno 1.012 hektara poljoprivrednog zemljišta za 2013. godinu. To je najmanje u poslednjih par godina, jer smo krenuli sa 4.200 hektara, pa se posle ta površina u ciklusima smanjivala i ove godine smo došli do površine nešto veće od 1.000 hektara. Sa druge strane, najveće površine

Siniša Filipović predsednik Komisije

smo imali u katastarskoj opštini Krčedin oko 455 hektara.

Kakvo je bilo interesovanje tokom tri dana licitacije i koliko ste imali ponuda?

- Negde oko 125 ponuda je bilo ukupno za licitiranje za otvaranje ponuda. Svi su osim jednog ispoštovali sve uslove, što znači da su ponudili neophodne dokaze zajedno sa depo-

zitom, samo jedan ponuđač nije ponudio depozit i on je bio izuzet iz licitacije. Mi smo dobili od Ministarstva poljoprivrede pismo u kome smo obavesteni o tome da „Poljo Agrar“ iz Vojke nema šansu da učestvuje, s obzirom da nije izmirio obaveze iz prethodnog perioda. Značajno je da se zna da Ministarstvo to prati i svi koji su želeli da učestvuju na javnoj licitaciji i u prethodnom periodu i danas su u fokusu Ministarstva.

Prošle godine je zabeležena najviša izlicitirana cena od 127.000 dinara, a ove godine 89.730 dinara. Koji je razlog smanjenja cene zemljišta?

- Mi imamo situaciju da se Ministarstvo uključilo aktivno u ovaj posao i ono je praktično diktiralo početne cene zakupa za ovu godinu. Na bazi cena iz prethodnih godina, mi smo se našli u prilici da u okruženju nema ovakvih početnih cena kao kod nas, na visokom nivou. Nadležni iz Ministarstva su izračunali prosečne vrednosti i nisu želeli ispod toga da nam daju saglasje na početnu cenu. Mi smo imali stav u Komisiji da ponudimo neke niže cene. Tako su se početne cene su na višem nivou nego što su bile prošle godine i ove godine su se kretale od 36.000 do 57.000 dinara u zavisnosti od klase zemljišta. Ljudi koji rade u poljoprivredi su procenili da je cena od 127.000 dinara ekonomski neodrživa pa su se ove godine zadržali na 89.000 dinara.

Da li ste uočili neke nepravilnosti tokom licitacije?

- Nepravilnosti ne mogu da konstatujem, ali mogu da kažem da nije bilo primedbi od strane ponuđača. Imali smo samo jednu simptomatičnu situaciju od strane predstavnika Srpske Pravoslavne Crkve koji su prigovarali s obzirom da nije došlo do razvrtnuća parcele u Čortanovcima koja je ponuđena u zakup. Tu ima nešto više od 40 jutara, od toga više od 20 jutara po njihovoj izjavi pripada njima, a razlika je državna koja se može davati u zakup. Rešenjem je njima već vraćeno i oni tu zemlju već daju u zakup. Mi sve podatke koje imamo iz katastra šaljemo Ministarstvu, tako da je sve urađeno u skladu sa zakonom. Onako kako nam je nadloženo da to ponudimo, mi smo i učinili. Sticajem okolnosti dogodilo se da su sva četiri ponuđača odustala zbog nedefinisanog pravnog statusa te parcele - istakao je na kraju Siniša Filipović.

M. Balabanović

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević

• **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Živan Negovanović • **UREDNIK IZDANJA:** Dragan Čosić
• **DIREKTOR MARKETINGA:** Zlatko Zrilić **TEHNIČKI UREDNIK:** Marko Zrilić • **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Zorica Garašanin-Stefanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Miljan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 064/16-29-737
• **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад
63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

Uvoznici ili izvoznici?

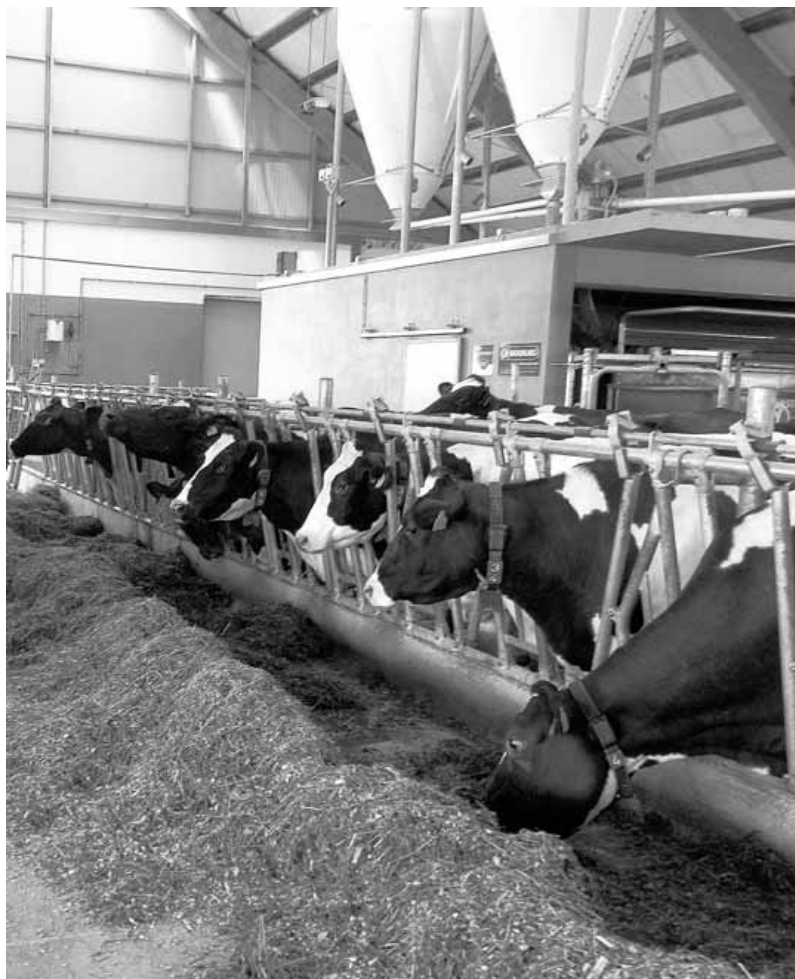
Ulaskom u EU biće ukinute carinske stope na sveže mleko što će imati negativne posledice na mlekarski sektor - U pregovorima s Briselom, treba se izboriti za što veću izvoznu kvotu. Mađarska je, recimo, dobila samo 41 odsto tražene količine paradajza ili 39 odsto od traženog broja grla goveda koja može da izveze na tržište EU - Bugarska je nekada bila najveći proizvođač povrća u istočnoj Evropi, a sada uvozi krastavce i krompir iz EU!

Piše: **Branislav Gulan**

Žitarice će, ako je suditi po visokim carinskim zaštitama koje su dogovorene sa evropskim partnerima ostati najmanje ugrožene. Ali, Srbija je svoju proizvodnju pšenice dovela na najniže grane u poslednjih 200 godina, pa je sad došla u situaciju da zabrani njen dalji izvoz, jer nema dovoljno pšenice ni za domaću prehranu. To je bila prva odluka rekonstruisane Vlada Srbije na predlog eks ministra poljoprivrede i trgovine Dušana Petrovića, uz tvrdnju da se ne krši CEFTA sporazum!? Proizvodnja pšenice ide po ciklusima, od proizvodnje da je imamo i za izvoz, pa do toga da je nema dovoljno. U 2012. godini bila je mala setva, oko 482.000 hektara (najmanja za poslednjih 60 godina), ali je ipak bilo rodilo 1.9 miliona tona hlebnog zrna. Srbiji je za ishranu potrebno oko 1,2 miliona tona i oko 200.000 tona za rezerve pa smo je imali i za izvoz. Ali, pšenice nije bilo u svetu dovoljno pa

je to bila šansa i da se zaradi... U 2013. godini pšenica je požnjevena na oko 557.130 hektara i dobio je rod od oko 2,4 milion tona. Inače, u Srbiji se po stanovniku troši samo 103 kilograma pšenice po stanovniku godišnje. Toliko smo siromašni da nam i ta potrošnja čak opada! Potrebno je setvu pšenice stabilizovati na oko 600.000 hektara. Na taj način bi zemlja u svakom trenutku imala dovoljno hleba i za izvoz bi preostajalo više od milion tona zrna. To bi nam obezbedilo i stalno prisustvo na svetskom tržištu. U vreme ministarke dr **Ivane Dulić - Marković**, ona je govorila je da pšenica ima isti status kao i hrana za papagaje, i da nikada ne može da dobije status strateške robe!

Dakle, bez obzira na to, tanka je linija koja Srbiju deli od redovnog velikog uvoznika ili izvoznika ove vrste žita. Na koju će stranu prevagnuti bilansi zavisi ponajviše od državne politike. Novo opredeljenje

Biće ukinute carine na sveže mleko iz EU

je i da se i u stajama gaji 600.000 krava mlekulja. Jer, sad ih ima samo 428.000, a najviše, čak 157.000 grla, je "nestalo" za vreme dvogodišnje vladavine ex ministra dr Saše Dragina, koji se za ono šta je i kako radio još uvek nalazi u istražnom zatvoru! Opredeljenje je i da se konačno krene u obnovu uništenog srpskog stočarstva, koje godišnje opada za dva do tri odsto. Ali, dok se sve to ne proizvede moraće da se uvozi!

Provalija, sa ili bez carina

Međutim, kada je i sam eks predsednik države **Boris Tadić** u jeku nestašice mleka pre nekoliko godina rekao da je to najveći državni problem, a farmeri su odavno počeli da prazne staje tako što krave šalju na klanje, i najobičnijem laiku je jasno da je ovaj sektor u provaliji, sa ili bez carina!

Mora se znati da je mleko sektor koji je dosta zaštićen carinskim stopama, koje su kada se radi o svežem mleku i do 62 odsto u zavisnosti od vrste mleka. To je jedan od razloga što Srbija ne uvozi mleko. Međutim, ulaskom u EU biće ukinute carinske stope na sveže mleko što će imati negativne posledice na mlekarski sektor. Upućeni procenjuju da će ovakav scenario najviše štete doneti srednjim proizvođačima koji će se teško okrenuti nekoj drugoj proizvodnji. U pomenutoj studiji se navodi kako bi ukidanje carinskih stopa na ostale proizvode od mleka koje sada iznose oko 20 odsto moglo značajno da utiče i na tržište jogurta, čime će mnoge male mlekare (ima ih u Srbiji oko 200) izgubiti svoj glavni izvor profita, pa samim tim biti i zatvorene.

Ako se posmatra srpski agrar, Srbija je po zvaničnicima EU poljoprivredna zemlja, njemu su potrebne investicije ne bi li pokrenuli proizvodnju i bili konkurentni. To znači da treba prihvatiti predlog da Agrarni budžet sad bude pet odsto, a da se do 2015. godine stabilizuje na 10 odsto.

Pogubne izvozne kvote

U zborniku "Srbija u predvorju Evropske unije - iskušenja i mogućće ishodište", ukazuje se između

Pritisak povećao premije

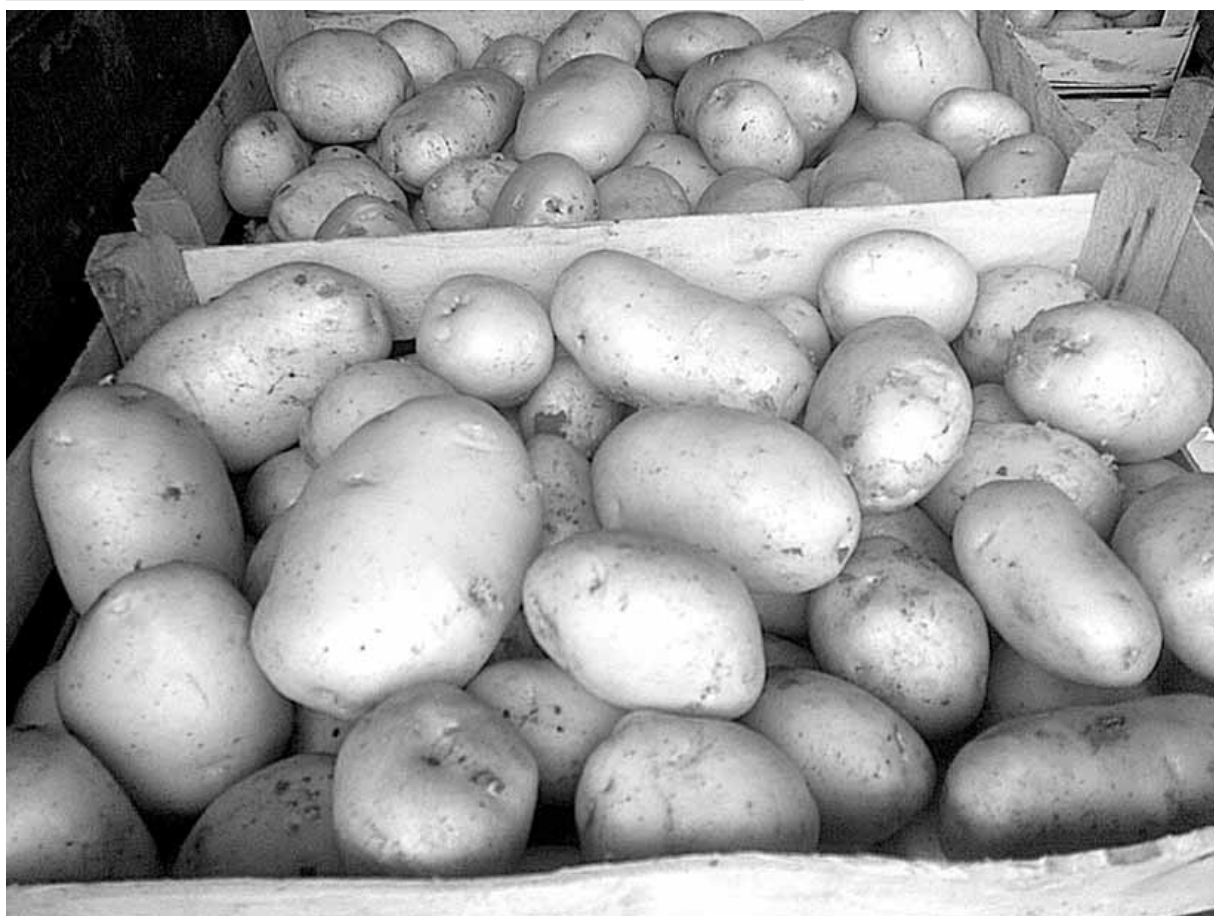
Prvi korak koji je Vlada pod pritiskom proizvođača preuzela jeste povećanje premija na mleko sa 1,5 na pet dinara po litru. Predstavnik Konzorcijuma proizvođača mleka **Sanja Bugarski** kaže da to nije dovoljno da se prvo stabilizuje preostali stočni fond. Jer, premija treba da bude razvojna, a mi ćemo je koristiti da preživimo. Po ovome mi ćemo postati stalan uvoznik mleka od 2015. godine. Stanje može da popravi samo nova najavljená politika novog ministra, a to je da povećá setvu pšenice na 600.000 hektara i da u stajama bude 600.000 krava mlekulja. Jer, poslednje dve decenije stočarstvo u Srbiji godišnje opada za dva do tri odsto. Najbolji primer je da se 1990. godine proizvodilo 650.000 tona mesa, a lane oko 470.000 tona. Pre dve decenije se trošilo po stanovniku svih vrsta mesa. U svetu kome težimo stočarstvo u bruto društvenom proizvodu poljoprivrede učestvuje najmanje sa 60 odsto, a kod nas najviše sa 37 odsto! Bez razvijenog stočarstva nema razvijene poljoprivrede ni intenzivne proizvodnje!

PKB, profitabilno preduzeće

Svojevremeno je najavljiavano da će sa punim premijama za mleko, tačnije sa pet dinara po litru, beogradski PKB koji se nalazi u većinskom vlasništvu grada Beograda, biti profitabilno preduzeće. Izmenom uredbe o uslovima i načinu korišćenja premije za mleko koju je Vlada usvojila na kraju 2010. godine, pravo na korišćenje premija, pored fizičkih lica kao nosioca porodičnog komercijalnog gazdinstva, dobila su i pravna lica. Bez namere da se ulazi u ispravnost ovakve politike, mada u javnosti već odavno odzvanja kako i velikim proizvođačima država treba da pomogne,

nije mogao onaj ko je pomno slušao izjave tadašnjeg prvog čoveka srpskog agrara Saše Dragina da ostane ravnodušan. Jer, on je premije bio sveo na samo jedan dinar, da bi kasnije pod pritiskom one bile povećane na današnji nivo od pet dinara po litru.

Naime, Dragin je stalno govorio: „Nema subvencija za tajkune do 2020. godine. Trenutno se vodi socijalno odgovorna, ali razvojna poljoprivredna politika. Polazimo od toga je i u Srbiji, kao i u EU osnova za razvoj porodično gazdinstvo. Ni u jednoj evropskoj zemlji osnova nisu ogromni kompleksi i kombinati!“.

Srbija ima dozvolu za izvoz krompira u EU, ali ga nema dovoljno pa se poslednjih godina i uvozi

ostalog i na činjenicu da je EU "pre-normirana i birokratizovana država" s obzirom na to da se sve odluke donose u Briselu. Međutim, 49 odsto budžeta EU je novac koji se troši za agrar! Kao ilustracija navodi se podatak da se u pregovorima s Briselom, koji inače nisu laki, treba izboriti za što veću izvoznu kvotu. Mađarska je, recimo, dobila samo 41 odsto tražene količine paradajza ili 39 odsto od traženog broja grla goveda koja može da izveze na tržište EU. Zbog toga, tvrde evropski skeptici, poljoprivredna proizvodnja u zemljama koje pristupaju EU beleži pad. Tako Bugarska koja je nekada bila najveći proizvođač povrća u istočnoj Evropi sada uvozi krastavce i krompir iz EU! Srbija je inače, posle 12 godina pauze ponovo dobila dozvolu da može da izvozi krompir u EU. Mogao bi da se seje na oko 100.000 hektara i da se godišnje proizvede između 800.000 i milion tona. Međutim, mi ga nemamo dovoljno pa se on poslednjih godina i uvozi!

Mi i Slovenija

Srbija ima 5,1 miliona hektara poljoprivrednog zemljišta. Obradivo je 4,1 miliona hektara obradivih poljoprivrednih površina (prema popisu poljoprivrede iz 2012. godine iskorišćeno je tek 3.355.000 hektara). Ima i Agrarni budžet koji iznosi samo 220 miliona evra ili 2,6 odsto ukupnog budžeta. Primera radi Slovenija ima samo 400.000 hektara obradivih površina i Agrarni budžet veći od 700 miliona evra. Dakle, deset puta manje površine i tri i po puta veći budžet! Predlog seljaka je da se za budžet koji ima Srbija kupi 200 dobrih hladnjača, pri čemu bi korisnici mogli da vraćaju državi pozajmicu u narednih deset godina beskamatno. **(Kraj)**

NA DANU POLJA KOMPANIJE KWS U PANČEVU PRIKAZANI

Aktuelni hibridi kukuruza, suncokreta i sirka

Na oglednom polju PSS "Tamiš", na kojem su izvedene kompletne agrotehničke mere, poljoprivredni proizvođači imali su mogućnost da saznaju sve o 14 hibrida kukuruza, devet hibrida suncokreta i šest hibrida sirka kompanije KWS

Stručni tim kompanije KWS u Srbiji

U saradnji sa PSS "Tamiš" u Pančevu, kompanija KWS je 4. septembra organizovala Dan polja kukuruza, suncokreta i sirka. Ovo ogledno polje se nalazi u sklopu oglednih polja stručne službe i rezultat je saradnje kompanije KWS sa ovom renomiranim institucijom. Ogledno polje je veličine oko četiri hektara na kojem je kompanija KWS imala priliku da pokaže sve ono što je trenutno aktuelno u selekciji kukuruza, suncokreta i sirka.

Na ovom polju svi zainteresovani proizvođači su imali priliku da se upo-

znaju sa 14 komercijalnih hibrida kukuruza (Krabas, Karmas, KWS 3381 iz FAO grupe 300, Krebs, Kalimnos, Kitty iz FAO grupe 400, Kerbanis, Luce, Mikado iz FAO grupe 500, Korimbos, Klimt, Konsens, Kermess iz FAO grupe 600 i Grecale iz FAO grupe 700). Zatim, tu su bili i novopriznati hibridi: Kassisus (FAO 300), Kaligulas (FAO 400) i Kilic (FAO 500), kao i hibridi koji se nalaze u završnoj fazi priznavanja: KWS 2370 (FAO 200), Balasco, Konfites i Kvadirilas (FAO 400) i Kelvaris (FAO 500).

Suncokret je bio zastupljen sa devet hibrida, i to tri standardna komercijalna hibrida Barolo RM, Barolo RO i Beluga, dva hibrida koji će u sledećoj godini biti u prodaji (KWS Dragon i KWS Mondeo) i četiri hibrida koji se nalaze u fazi priznavanja.

Proizvođači su mogli da vide i KWS hibride sirka za dobijanje silaže, za proizvodnju biogasa ili ishranu stoke: Sole, Zerberus, Tarzan, Merlin, Hannibal i Bulldozer. Pored demo polja sa različitim hibridima, prikazan je i ogled sa različitim gustinama setve, koji se na ovom lokalitetu izvodi svake godine. Cilj ovog oglada je određivanje optimalne gustine setve za različite hibride kukuruza različitih grupa zrenja u datim agroekološkim uslovima.

Potrebno je istaći da se na ovom oglednom polju izvode kompletne agrotehničke mere (duboka obrada zemljišta, predsetvena priprema, đubrenje na osnovu analize zemljišta, zaštita od korova, bolesti i štetočina). Meteorološki uslovi su bili na nivou proseka za celu zemlju u ovoj godini, što znači da je u proleće bilo nešto više padavina a u julu i avgustu skoro da padavina nije bilo.

U takvim uslovima KWS hibridi kukuruza su pokazali ono što ih je krasilo

Sa otvaranja Dana polja

Poljoprivredni proizvođači u obilasku oglada

i prethodnih godina: odlični u intenzivnoj proizvodnji, dugo ostaju zeleni, imaju povećan broj redova zrna na klipu, tolerantni na sušu, duboko usađeno zrno, pogodni za gajenje na svim tipovima zemljišta, brzo otpuštaju vlagu. Kod hibrida suncokreta se moglo videti da su prilagođeni uslovima gajenja u našem području,

visoko tolerantni na bolesti koje prate proizvodnju suncokreta, imaju visoke i stabilne prinose i stabilnije čvrste i otporne na poleganje. Hibridi sirka su pokazali da imaju visok prinos suve mase, visok sadržaj suve materije i visoku tolerantnost na stresne i sušne uslove.

Dr Zdravko Hojka

INVESTICIJE

MALA REMETA • OTVORENA VINARIJA „DEURIĆ“

Vino, razvojna šansa Iriga i Srema

Govoreći o tome koliko je ova vinarija značajna za razvoj i obnovu Iriga, predsednik iriške opštine Vladimir Petrović naglasio je da će "Vinarija Deurić" stati rame uz rame sa već renomiranim proizvođačima i da će domaćim i svetskim ljubiteljima vina ponuditi odličan kvalitet i tako doprineti da se poveća broj onih koji bi ulagali u iriško vinogorje

Da iriška opština predstavlja centar voćarstva i vinogradarstva u Sremu svedoči i kompanija „Atos Fruktum“ iz Male Remete koja svojim postojanjem dokazuje da Fruška gora zaista jeste blogorodna planina koja kvalitetnim voćem nagrađuje svakoga ko joj pokloni svoju pažnju i trud.

Upravo je na obroncima jedine sremačke planine, u Maloj Remeti prvi čovek vojvodanske administracije dr Bojan Pajtić nedavno otvorio „Vinariju Deurić“ koja će u budućnosti poslovati u sastavu kompanije „Atos Fruktum“. Kako je ovom prilikom Pajtić istakao, Fruška gora ima posebno mesto u Vojvodini zahvaljujući činjenici da je pogodna kako za razvoj voćarstva tako i za razvoj vinogradarstva.

Vinarstvo i voćarstvo predstavljaju istinsku razvojnu šansu Iriga, Srema i Vojvodine u celosti i tu šansu koja nam je praktično poklonjena ne smemo propustiti. Pokrajinska vlada od 2008. godine saraduje sa „Atos Fruktumom“. U startu smo prepoznali da se radi o ljudima koji imaju odličnu ideju i koji su spremni da ulažu i da rade, tako da je Vlada obezbedila podršku za podizanje plantaže, potom za izgradnju vinarije, a ove godine obezbeđena je i podrška za podizanje protivgradnih mreža i izgradnju sistema za navodnjavanje. Poljoprivreda je, van svake sumnje, naša komparativna prednost i zbog toga će Pokrajina podržati sva domaćinstva i kompanije koje ulažu u proizvodnju, zapošljavaju ljude i koje svojim proiz-

U obilasku „Atos Fruktuma“

vodima i kvalitetom omogućavaju da se poboljša naš ukupni spoljno-trgovinski bilans. Više od 300 poljoprivrednika je do sada koristilo sredstva koje je Pokrajina opredelila za podizanje protivgradnih mreža i nabavku sistema za navodnjavanje što nas čini posebno zadovoljnim i što je dokaz više da za podršku poljoprivredi ima i potrebe i prostora - naveo je prvi čovek pokrajinske administracije i dodao da je pružanje podrške voćarstvu, vinogradarstvu i povrtarstvu strateški cilj Vlade Vojvodine.

Ova velebna vinarija, otvorena je u okviru manifestacije „Jabuke i vino“, koju je kompanija „Atos fruktum“ u

saradnji sa lokalnom samupravom u Irigu organizovana u cilju promocije Fruške gore, kao jedne od tri najvaznije regije u Evropi za proizvodnju jabuka i vina. Kako je u razgovoru sa predsednikom vojvodanske Vlade i prvim čovekom iriške opštine **Vladimirovom Petrovićem** istakao direktor kompanije **Mitar Deurić**, „Atos Fruktum“ trenutno poseduje oko 100 hektara modernog voćnjaka, koji se ubraja u red najboljih u Evropi, kao i oko 10 hektara vinograda.

- Mi smo ozbiljna kompanija i upravo otuda smo i došli u Malu Remetu jer ona, smeštena na Fruškoj groži pruža

Vinograd na 10 hektara

idealne mogućnosti razvoja voćarstva i vinogradarstva. Sa druge strane, mi smo i konzumenti, zaljubljenici u vino i sigurni smo da ono što ovde možemo da dobijemo i što možemo da ponudimo, retko ko ima, istakao je Deurić i dodao: - Što se tiče procesa proizvodnje, skladištenja i distribucije proizvoda, želeo bih da napomenem da je sve standardizovano po propisima Evropske unije. Svoje proizvode, pored tradicionalnog ruskog tržišta, izvozimo u Dansku i Veliku Britaniju, naša plantaža je jedna od pet najsavremenijih plantaža sa proizvodnim procesom u Evropi, tako da možemo slobodno reći da Evropa zna i šta je i gde je Srem.

Govoreći o tome koliko je ova vinarija značajna za razvoj i obnovu Iriga, predsednik iriške opštine Vladimir Petrović naglasio je da će "Vinarija Deurić" stati rame uz rame sa već re-

nomiranim vinarijama i da će domaćim i svetskim ljubiteljima vina ponuditi odličan kvalitet i tako doprineti da se poveća broj onih koji bi ulagali u iriško vinogorje.

- Mi smo mala opština i jako dobro znamo da jedino konkurentni možemo biti ako budemo ulagali u poljoprivredu i posebno u vinogradarstvo i voćarstvo. Tokom proteklih godina dosta smo unapredili ove dve oblasti i planiramo da tako nastavimo i dalje. Sve više je vinograda u našoj Opštini, sve više je malih, privatnih podruma koje ćemo mi podržavati i zbog kojih upravo nastojimo da realizujemo projekat izgradnje „Vinske ulice“ u centru Iriga, zbog čega, u krajnjem, i organizujemo jednu od najboljih manifestacija u Vojvodini i Srbiji, čuvene „Pudarske dane“, istakao je Petrović.

S. Lapčević

ADAŠEVCI • BRANKO ILIĆ, REKORDER U PROIZVODNJI SOJE

Živim isključivo od svog rada

Supruga, sin i ja imamo četiri hektara zemlje koju obrađujemo i možemo od toga lepo da živimo, jer smo naučili da dobro ekonomišemo sa onim što imamo. Najvažnije je da čovek ne bude raskalašan i da ne troši ono što nije zaradio – kaže poljoprivrednik Branko Ilić iz Adaševaca

Iako obrađuje samo četiri hektara zemlje, poljoprivrednik **Branko Ilić** iz Adaševaca prošlogodišnji je rekorder u proizvodnji soje, a kaže veruje da će tako biti i ove godine, s obzirom da je imao prinose od 1950 kilograma. Osim soje, na njivi seje i kukuruz, pšenicu i ječam.

- Poljoprivredom se bavim još od malih nogu. Po struci sam inače kvalifikovani ratar i tri decenije sam radio u toj oblasti, najpre kao KV traktorista, zatim vozač svih kategorija u PIK „Šid“ dok je postojao, a na do 1995. godine sam radio u ZZ „Graničar“. Trenutno sam na birou, iako osim ovih zanimanja imam još nekoliko diploma: rukovalac centralnog grejanja na sve vrste goriva, mesar i vatrogasac. Čudim se da takav čovek nikome ne treba, s obzirom da sam na birou već deset godina. Ali, šta je tu je, sad živim isključivo od zemlje – priča Branko Ilić iz Adaševaca, a na pitanje da li od poljoprivrede danas može da se živi, on kaže:

- Nas troje, supruga, sin i ja živimo od tih četiri hektara, a uz to

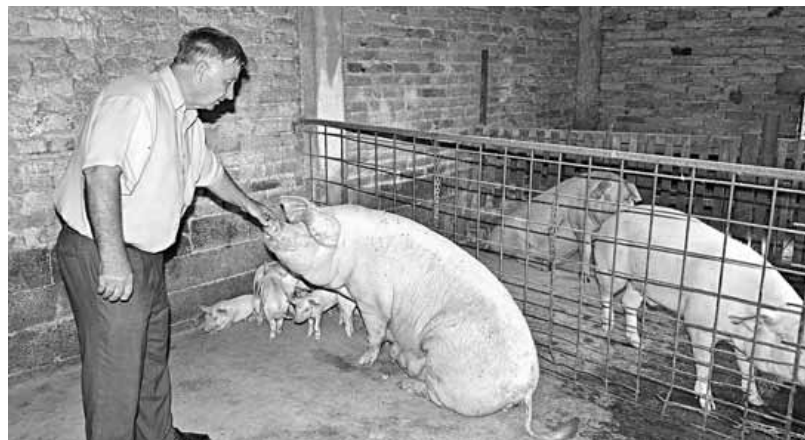
držimo još i nekoliko svinja za naše potrebe i možemo od toga lepo da živimo jer smo naučili da dobro ekonomišemo sa onim što imamo. Najvažnije je da čovek ne bude raskalašan i da ne troši ono što nije zaradio. Živim isključivo od svog rada, neću da uzimam čak ni zemlju u arendu, niti sam ikada podizao neke kredite od banaka ni uzimao zajmove od države. Ja volim kad mogu mirno da spavam, da ne dugujem nikome ništa, a tako sam vaspitao i sina.

Ovaj 61- godišnji Adaševčanin kaže da u današnje vreme prosečan seljak u Sremu ne radi mnogo kako je to bilo nekada u prošlosti i da zato mnogi kukaju kako od poljoprivrede ne mogu da žive.

- Kada ujutro odem na njivu da je obiđem, nigde nema žive duše u ataru koji ima površinu od 7200 hektara. Niko više neće da kopa i da ore, nego svi koriste hemijska sredstva u velikim količinama, a ona su skupa pa zato imaju i velike troškove. Ne može se sve to izvući finansijski, a uz to se još i svi trujemo. Kada mi tre-

Branko Ilić iz Adaševaca i traktor star 35 godina još uvek u dobrom stanju

Ilići drže svinje samo za svoje potrebe

ba prase da kupim moram da obiđem celo selo da nađem, jer naš seljak sada nema više ni kravu, ni konja, ni ždrebe, ni prase... Samo drži digitron u rukama i govori kako nema računa za ovo i ono. E pa kako nema računa tako će i da prođe i nikada ništa neće ni imati. Ja verujem samo u rad i u rezultate rada – priča Branko Ilić, poljoprivrednik iz Adaševaca, dodajući da još uvek ima traktor star 35 godina koji je u dobrom stanju.

Njegova supruga **Ilinka** dodaje da dok su bili mladi nisu imali ni-

šta, a Branko pojašnjava da potiče iz jako siromašne porodice jer mu je otac bio splavar i imao je osmoro dece. On i Brankova majka su došli iz Bosne, od Zavidovića, 1956. godine i nisu imali uopšte zemlje.

- Ja sam u to vreme kao osnovac čuvao seoske svinje, jer su nas roditelji vaspitali tako da moramo da radimo od malih nogu. I sve sam stizao i da radim i da idem u školu, iako ni knjige nisam imao. A danas ne možeš naći nikoga ni u nadnicu da ide da mu platiš ne znam koliko, ali su zato svi u centru u kafani

i piju pivo. U ovoj državi su svi na socijalu i mislim da je to prvi korak koji država treba da preduzme, a to je da ukine lažnu socijalu i lažne penzije. Verujem da se za to izdvajaju ogromna sredstva, jer su se penzije nekada mogle dobiti uz dva svedoka – ogorčen je Branko Ilić, poljoprivrednik iz Adaševaca, dodajući da niko neće da radi baš zato što ima neka primanja od države.

tekst: **S. Mihajlović**
foto: **M. Mileusnić**

ERDEVİK • JANKO PLAHĆINSKI, POLJOPRIVREDNIK

Koliko mogu, toliko se i pokrивam

- Nikada nisam uzeo nikakav kredit. Strah me je da se zadužujem, jer sam video da ljudi propadaju zbog kredita. Taj savet sam usvojio od svog oca, koji mi je uvek govorio da sve što mogu treba da uradim sam svojim sredstvima. Isto tako i ja danas učim svoje sinove – kaže Janko Plahćinski, poljoprivrednik iz Erdevika

O d kako je u penziji, zanatlija **Janko Plahćinski** iz Erdevika počeo je da se intenzivno bavi poljoprivredom, a do tada je petnaestak jutara, koliko poseduje, obrađivao više iz hobija.

- Njivu radim zajedno sa svoja dva sina **Vlatkom** i **Zlatkom** i na njoj gajimo standardne poljoprivredne kulture. Od te zemlje koju radimo ne možemo ni da opstanemo, a kamo li da svi živimo od toga. Ne verujem ni da bih ja sam mogao da preživim od svog rada, jer je došlo baš teško vreme za nas poljoprivrednike. Ali, iako se ne isplati da je obrađujem, ipak ne mogu da ostavim zemlju u parlogu. Ne znam ni sam šta da radim i šta mi je činiti

sa njom. Cena poljoprivrednih proizvoda je prošle godine bila duplo veća nego što je sada, jer je, recimo, kukuruz bio 27, 28 dinara, a sada je spao na svega 12, dok su cene reprod materijala za setvu podignute za oko 25 posto u proseku. Zato se, po mom mišljenju, poljoprivrednicima više ne isplati da rade – kaže poljoprivrednik iz Erdevika, 68-godišnji Janko Plahćinski, dodajući da je najviše uspeo u ovom poslu zahvaljujući tome što je prvi u selu imao novi kombajn.

Prema njegovim rečima, zatišje u ovom poslu je samo privremeno, a inače na njivi stalno ima posla.

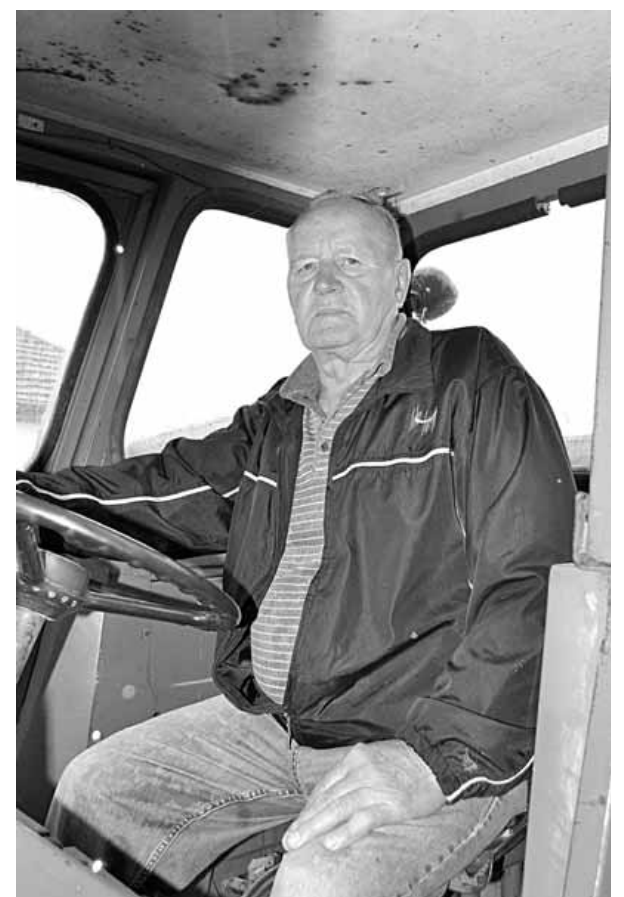
- Nije problem ljudima da rade kada imaju neke koristi od toga, ali se čovek demoralise kad svoj rad

treba da unovči, odnosno kada vidi koliko za to dobije. Ovaj posao nije težak kada se ima dobra mehanizacija, a ja imam sve što mi je potrebno: setvospremač, tri traktora, tanjirače, tri prikolice... Onaj ko nema mehanizacije i ko mora da plati da mu neko drugi taj posao uradi, tek on nema nikakvu zaradu. Nikada nisam uzeo nikakav kredit, nego koliko mogu, toliko se i pokrивam. Strah me je da se zadužujem, jer sam video da ljudi propadaju zbog kredita. Taj savet sam usvojio od svog oca, koji mi je uvek govorio da ne dižem kredite, nego što mogu da uradim sam svojim sredstvima, a isto tako i ja danas učim svoje sinove – kaže Janko Plahćinski, poljo-

privrednik iz Erdevika i dodaje:

- Nisam optimista, ne verujem da će nam biti bolje, barem to ja neću dočekati. Ali, nije mi žao zbog mene, nego brinem za decu. Jedan sin ima kćerke koje su završile školu, ali nemaju posla, dok deca drugog sina još uvek idu u školu, mada ni za njih ne vidim neku perspektivu nakon školovanja.

Prema njegovom mišljenju, jedino rešenje bilo bi da se u vrhu onih ko-

Janko Plahćinski, poljoprivrednik iz Erdevika

ji odlučuju u državi nađu neki nepri- strasni ljudi, ali kaže da ne veruje da će ikada doći do toga. **S. M. -M.M.**

STANJE I POTENCIJALI U PROIZVODNJI HRANE U SRBIJI (4)

Pravci razvoja agrara Srbije

U Srbiji svake godine više umre nego što se rodi, između 35.000 i 40.000 stanovnika. Ako se tako nastavi, već 2220. godine na ovim prostorima više neće biti ovog naroda. Živeće neki drugi ljudi - Stagnaciju i demografsko propadanje sela možemo da sprečimo samo politikom uspešnog ruralnog razvoja, koje se neće ticati samo poljoprivrede, već i svih ostalih zanimanja i usluga

Piše: **Branislav Gulan**

Osnovni pravci budućeg razvoja poljoprivrede i prehrambene industrije jestu u optimalnom korišćenju raspoloživih proizvodnih kapaciteta, povećanju obima poljoprivredne proizvodnje, izmeni proizvodne strukture u korist intenzivnih proizvodnji, proizvodnji visokofinansijskih i visokokvalitetnih proizvoda. Sve ovo radi podmirjenja domaće tražnje i značajnog izvoza poljoprivredno prehrambenih proizvoda i biološki kvalitetnije hrane.

Izmena proizvodne strukture i prilagodjavanje proizvodnje po količini, kvalitetu i konkurentnosti, prema zahtevima svetskog tržišta, osnovno je polazište da se na osnovu naših proizvodnih kapaciteta (koji su građeni za potrebe SFRJ kada je imala 22 miliona stanovnika) i komparativnih prednosti projektuje razvoj srpske poljoprivrede, prehrambene industrije i ofanzivna izvozna orijentacija.

Za razliku od zagovornika brzih promena proizvodne strukture, to iz objektivnih razloga nije moguće u kratkom roku sprovesti, već postepeno u zavisnosti od toga kako bude tekao proces oporavka srpske poljoprivrede i njene, pre svega, finansijske konsolidacije. Iz tih razloga je potrebno buduću razvoj poljoprivrede i prehrambene industrije posmatrati kroz dva perioda – do 2020. godine i posle 2020. godine. Na osnovu toga se i realno projektuje rast proizvodnje u svim agrarnim oblastima. (Tabela 1.)

Proizvodna struktura

Dakle, za razliku od zagovornika brze promene proizvodne (setvene) strukture, u cilju smanjenja površina pod pšenicom, a povećanje

Stalni izvoznik hrane

Srbija može i mora biti stalni izvoznik poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, najmanje u vrednosti šest milijardi dolara do 2020. godine, a posle toga i – 10 milijardi dolara. Mada postoje projekcije mogućeg izvoza i posle 2020. godine, međutim rano je za sad o tome govoriti.

Ono što je realno, mogli bi do 2020. godine izvoziti i to: pšenicu - milion tona godišnje, kukuruza tri miliona tona, šećera - 250.000 tona, ulja 100.000 tona, voća i povrća u vrednosti od oko 400 miliona dolara, žive stoke i mesa u vrednosti od 250 miliona dolara, vina i žestokih pića u vrednosti od 50 miliona dolara i duvana u vrednosti od 20 miliona dolara.

Do 2020. godine, voća i povrća bi se realno godišnje moglo izvoziti u vrednosti od oko 400 miliona dolara

površina pod industrijskim biljem (o čemu se razgovara već četiri decenije) predlaže se postepeno uspostavljanje željene proizvodne strukture, dovodeći je prvo na nivo iz 1990. godine, uz brže promene u stočarskoj proizvodnji, intenziviranjem proizvodnje u govedarstvu radi veće proizvodnje mleka i govedjeg mesa. Projektovana proizvodna struktura, pored toga što uspostavlja kvalitet iz vremena 1990. godine zagovara povoljniju (postepeno) zastupljenost industrijskog bilja i daje značajnu zastupljenost žita (posebno pšenice).

Zadržavanje pšenice u strukturi setve u predloženom obimu, objašnjava se činjenicom da pšenica zahteva manja ulaganja u vremenu kada su (će) finansijska sredstva biti veoma skromna i skupa; procenom da će situacija na svetskom tržištu i u narednom periodu biti za proizvođača i izvoznika pšenice interesantna, još uvek visokom potrošnjom po glavi stanovnika (oko 180 kilograma); potrebom poštovanja plodoreda, kao i činjenicom da se pšenicom najefikasnije, bez zagadjivanja zemljišta možemo boriti protiv korova, koji je ozbiljno ugrozio obradive površine (po starijim podacima, ne obradjuje se oko 400.000 hektara, a po novim to je dvostruko više!?).

Projektovana proizvodna struktura uz oživljavanje stočarske proizvodnje, obezbediće 2020. godine godišnji rast fizičkog obima poljoprivredne proizvodnje od prosečno dva do četiri odsto, i učešće društvenog proizvoda poljoprivrede u ukupnom društvenom proizvodu zemlje oko 10 odsto. U vremenu posle 2020. godine, projektovana proizvodna struktura obezbediće godišnji rast fizičkog obima poljoprivredne proizvodnje od oko 1,5 do dva odsto i učešće poljoprivrede u stvaranju društvenog proizvoda zemlje nešto ispod deset odsto.

Ovakva projekcija pretpostavlja i veću upotrebu faktora intenzifikacije poljoprivredne proizvodnje (mineralnih đubriva, sredstava za zaštitu bilja, kvalitetnog sortnog semena, kvalitetne proteinske stočne hrane, efikasnije poljoprivredne mehanizacije).

Sa ozdravljenjem primarne poljoprivredne proizvodnje, pokrenuliće se i sva ostala prateća industrija (hemijska, mašinska, građevinarstvo, trgovina...) koji takodje moraju da shvate da je opstanak nekih

grana navedenih industrija isključivo vezan od stanja poljoprivrede.

Realizacijom ovako projektovane poljoprivredne proizvodnje mogu se konstantno obezbedjavati, pored zadovoljenja domaćih potreba za hranom i značajni suficiti većine poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Pomoć selu

Na ovaj način zaustavili bi i negativne trendove u srpskom selu. Njegovo stanje danas je sumorno:

- Od 4.600 sela u Srbiji čak 73 odsto nema dom kulture ni biblioteku;
- U Srbiji je danas gotovo 11 potpuno praznih naselja, dok 85 ima njih ima manje od deset stanovnika. U 986 sela stanuje danas manje od po 100 žitelja
- Naselja sa manje od 100 stanovnika:

1948. – 1961	oko 80
1971.	140
1981.	280
1991.	487
2002.	713
2011.	986

- U 86 odsto sela opada broj stanovnika;
- Poštu nema čak 2.000 sela;
- Čak 500 sela nema asfaltni put i vezu sa svetom;
- U 400 sela u Srbiji nema ni prodavnice. Žitelji moraju na put da kupe hranu! Selu trebaju ambulanta, frizer, apoteka, automehaničar, prodavnoce...;
- U 2.760 sela nema vrtića;
- U 230 sela nema osnovne škole;
- U selima Srbije nedostupna je većina sadržaja za iole normalan život;
- U dve trećine sela ne postoji veterinarska ambulanta iako je glavno zanimanje poljoprivrede, a samo u malom broju ruralnih naselja postoje biljne apoteke;
- U Srbiji svake godine više umre nego što se rodi, između 35.000 i 40.000 stanovnika. Ako se tako nastavi već 2220. godine na ovim prostorima više neće biti ovog naroda. Živeće neki drugi ljudi. Period od dva veka je dug za običnog čoveka, a za istoriju – nije!

Predlog (projekcija) proizvodnje nekih osnovnih poljoprivrednih proizvoda:

(u hiljadama tona)

Tabela 1.

Usev	2001/2020	Projekcija	Indeks
Pšenica	2.000	3.000	150
Kukuruz	6.000	8.000	133
Suncokret	350	500	143
Soja	340	400	118
Šećerna repa	2.800	3.000	107
Duvan	10	15	150
Krompir	800	1.000	125
Šljiva	400	400	100
Kruška	50	80	160
Jabuka	250	300	120
Malina	80	100	125
Groždje	400	550	137
Meso	450	600	133
Mleko (u mil. lit)	1.450	2.000	138
Riba	8	10	125
Med	3	5	166

Zadržavanje pšenice u strukturi setve u predloženom obimu, objašnjava se činjenicom da pšenica zahteva manja ulaganja

Sprečiti propadanje sela

Dakle, teški uslovi za život, udaljenost od gradova, loša mreža puteva i gotovo nikakve šanse za zaradu, osim obrade zemlje najčešći su razlozi zbog čega su proteklih decenija sela gotovo desetkovana. Sela su zapuštena. Ona ne služe samo za proizvodnju hrane, već njegovi žitelji moraju da imaju i pristojan život. Primera radi, u Sloveniji na pograničnom području, ako ima pet kuća u njima ima života, zna se šta i za koga proizvode. Od toga i žive. To je prehrambena sigurnost, ali i državna bezbednost na granici!

Stagnaciju i demografsko propadanje sela možemo da sprečimo samo politikom uspešnog ruralnog razvoja, koje se neće ticati samo poljoprivrede, već i svih ostalih zanimanja i usluga.

Sve ovo ukazuje na mogućnosti

i potencijale srpske poljoprivrede u proizvodnji hrane, kao i kritičnog sadašnjeg trenutka u ovoj, za zemlju najvažnijoj, privrednoj oblasti. Posebno je bitno stvaranje uslova za finansijsku konsolidaciju agrara, kako bi se predviđene projekcije mogle ostvariti. Predlozi se baziraju na realnosti, kao i na iskustvima razvijenih zemalja. Neki predlozi i rešenja imaju i provokativan karakter, sa ciljem da podstaknu razmišljanje i slobodu pronalazjenja i drugih mogućih rešenja. Ovakvim korišćenje postojećih potencijala u poljoprivredi Srbije bi se mogao stvarati – profit i to bi bilo privlačno zanimanje. Jer, dosadašnji sam naziv seljak je bio pogrdan i niko nije hteo da se bavi tim poslom.

(Autor je član Odbora za selo Srpske akademije nauka i umetnosti)

Gazdinstva i posed

Umesto sadašnjih 630.000 sitnih poljoprivrednih gazdinstava, u Srbiji bi oko 2020. godine bilo oko 350.000 komercijalizovanih gazdinstava, sa prosečnom veličinom od oko 20 hektara. Ostalo bi bile okućnice i sitna gazdinstva, koja bi, takodje, bila značajna za prirodnu potrošnju i tržište. Proizvodnjom hrane u Srbiji bavi se oko dva miliona ljudi. Prema poslednjem popisu iz 2012. godine u Srbiji postoji oko 5,1 miliona hektara zemljišta, a od toga 4,2 miliona hektara je obradivo zemljište. Medjutim, novo je to što

popis nije registrovao te kategorije. Odnosno, po popisu je izneto korišćeno poljoprivredno zemljište, koje iznosi samo 3.356.000 hektara. Zato se sad postavlja pitanje da li to znači da postoji i nekorišćeno poljoprivredno zemljište. Dakle, ako postoji korišćeno i nekorišćeno zemljište, onda u Srbiji trenutno postoji blizu milion hektara nekorišćenog zemljišta! To nije dobro, jer, bilo kakva proizvodnja da postoji na tim nekorišćenim posedi, ona može da donese značajne količine hrane.

Šansa za obnovu mehanizacije

Ugovor se odnosi na sufinansiranje dela kamate po garancijama radi kupovine nove poljoprivredne mehanizacija za osnovnu obradu zemljišta - Uskoro raspisivanje konkursa u Sremskoj Mitrovici

U Sremskoj Mitrovici je prošlog petka, 20. septembra, potpisan ugovor između Garancijskog fonda AP Vojvodine i Grada Sremska Mitrovica kojeg su potpisali, na osnovu prethodno potpisanog Sporazuma o saradnji, direktor ovog vojvođanskog fonda **Goran Vasić** i načelnik Uprave za poljoprivredu **Vladimir Nastović**. Ugovor se odnosi na sufinansiranje dela kamate po garancijama za kupovinu nove poljoprivredne mehanizacije i opreme.

Zamenik gradonačelnika **Tomislav Janković** je, pozdravljajući učesnike skupa, istakao da je ovo tek početak saradnje istovremeno najavljujući kako će, u cilju pomoći poljoprivrednicima, i sledeće godine biti opredeljena budžetska sredstva za sufinansiranje dela kamate za obnavljanje mehanizacije i opreme. Podsećamo, Sremska Mitrovica je u 2013. godini opredelila tri miliona dinara u budžetu za sufinansiranje dela

Potpisivanje ugovora u Sremskoj Mitrovici

kamate za obnovu poljoprivredne mehanizacije. Zato potpisani ugovor i aranžman sa garancijskim fondom Vojvodine omogućuje da

oni koji budu konkurisali i kojima bude odobren kredit imaju kamatnu stopu na vremenski period do sedam godina u iznosu od 3,5 od-

sto što je duplo manje nego inače. - To su na našem tržištu najpovoljniji uslovi za kupovinu poljoprivredne mehanizacije - kazao je direktor Garancijskog fonda AP Vojvodine Goran Vasić i pozvao sve poljoprivredne proizvođače sa teritorije Sremske Mitrovice, koji žele da obnove svoju opremu da iskoriste šansu koja im se pruža nakon potpisivanja ugovora sa lokalnom samoupravom.

Načelnik Uprave za poljoprivredu Vladimir Nastović, kazao je da se ovim praktično kreće u finansiranje nabavke nove mehanizacije. U pitanju su dugoročni krediti za nabavku mehanizacije za osnovnu obradu zemlje.

- Konkurs će biti ovde raspisan, ovde će se primati i obrađivati podaci, a potom će oni ići u Garancijski fond AP Vojvodine gde će se zajedno sa bankama odnositi odluke o kreditima. Smatram da je ovo dosta prihvatljiva mogućnost za obnovu stare poljoprivredne mehanizacije.

Poljoprivrednici će obaveze plaćati Garancijskom fondu a potom će konkurisati kod nas i dobiti povrat sredstava. Akcija se nastavlja i do godine ako naravno bude dovoljan odziv zainteresovanih, rekao je načelnik Nastović.

- Vlada AP Vojvodine, putem Pokrajinskog Sekretarijata za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova, podržava sporazume o saradnji koje Garancijski fond potpisuje sa lokalnim samoupravama - naglasio je zamenik pokrajinskog sekretara **Juhas Balint**, pozivajući i druge opštine u Vojvodini da ostvare takvu saradnju sa Fondom.

Konkurs za nabavku nove poljoprivredne mehanizacije i opreme za poljoprivredne proizvođače sa teritorije Grada Sremska Mitrovica biće raspisan uskoro a detaljnije informacije zainteresovani mogu da dobiju u Upravi za poljoprivredu Grada Sremska Mitrovica.

S.Đaković

<p>ДОО ветеринарска станица САВА СРЕМ</p> <p>Лађарак</p>	<p>Лађарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266 Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Лечење - Вакцинација - Вештачко осемењавање - Преентива - Трихиноскопија - Продаја пилића - Сточна храна - Премикси - Лекови
	<p>Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80 Др. вет. мед. спец. Миленко Перић</p>	
	<p>Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9 Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац</p>	
	<p>Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24 Др. вет. мед. Милорад Кевић</p>	
	<p>Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7 Др. вет. мед. Наташа Секулић</p>	

VETERINA

ВАКЦИНАЦИЈА ПАСА

Najvažnija preventivna mera

Za razliku od nas, vakcinacija u Zapadnoj Evropi i Americi se sprovodi u više od 70 odsto slučajeva

Piše:

Dr vet. med. Nataša Sekulić

Vakcinacija, kao najvažnija preventivna mera u suzbijanju zaraznih bolesti, se slabo sprovodi u Srbiji. Razlog tome je slaba svest o neophodnosti ove mere kod vlasnika životinja. Za razliku od nas, vakcinacija u Zapadnoj Evropi i Americi se sprovodi u više od 70 odsto slučajeva. Kod nas je to jos na nivou sporadičnih slučajeva, iako smo svakodnevno svedoci uginuća pasa od štenećaka i sl.

Vakcine na našem tržištu štite sve generacije pasa od 6 glavnih infektivnih bolesti.

Štenećak

Virus štenećaka ima afinitet prema epitelu, limfnim i nervnim ćelijama. Tkivo afekta akutne infekcije ceo epitel za posledicu ima ozbiljne gastrointestinalne, respiratorne i neurološke simptome sa visokom smrtnošću. Kad pas oboli od hroničnog štenećaka, uglavnom se ispoljavaju blagi rinitisi, sa ili bez groznice, nervni simptomi i promene na koži. Ovakvi psi su veoma infektivni, i šire virus oko sebe. Godišnja vakcinacija protiv štenećaka sprečava akutnu infekciju i prenošenje

Agresivnost – jedan od simptoma besnila

bolesti (kliconoštvo). Vakcinisan pas štiti populaciju pasa iz okruženja od štenećaka.

Pseći infektivni hepatitis i laringotraheitis, pseća parainfluenca tipa 2

Ove bolesti uzrokuju virusi iz iste grupe, i imaju afinitet prema retikuloendotelnom sistemu. Izazivajući sistemsko oboljenje sa groznicom,

hemoragičnim lezijama i žuticom. Ovi virusi su jedan od etioloških uzročnika zaraznog kašlja.

Vakcinacijom postižemo snažan imunitet, u trajanju od 20 meseci.

Pseća parvoviroza (mačija kuga)

Kod pasa izaziva zarazni hemoragični gastroenteritis. Uglavnom oboljevaju mladi psi od 6. nedelje do 6. meseca, ali s vremena na vreme i stariji psi. Prenosi se feko-oralnim putem. Parvo virus je veoma rezistentan u spoljašnjoj sredini. Može da preživi do 7 godina. Virus je sklon mutacijama, pa bi vakcinaciju trebalo sprovoditi svake godine.

Leptospiroza

Bakterija leptospira spp. je infektivna za skoro sve vrste životinja, pa i za ljude. Rezervoar ove patogene bakterije je obično pacov. Simptomi leptospiro-

ze su: gubitak apetita, hiperemija sluzokoža, apatija, povraćanje, dehidracija, žutica i poremećaj na bubrezima. Prenosi se na ljude, i česta je kod veterinara i stočara.

Najduže nakon vakcinacije imunitet traje 14 meseci.

Besnilo

Besnilo je zarazna virusna bolest, sa izvesnim smrtnim ishodom. Po našem zakonu pse je obavezno vakcinisati sa 3 meseca života, kao i revakcinisati svake godine. Karakteristični simptomi bolesti su furiozna faza, agresivnost, hipersalivacija i hidrofobija.

PRAVILAN REŽIM VAKCINACIJE:

6. i 10. nedelja polivalentna vakcina.

15. nedelja polivalentna+besnilo
Svake naredne godine polivalentno+besnilo vakcinacija jednokratno.

Zaključak

Na kraju treba ponoviti koliki je značaj vakcinacije u suzbijanju zaraznih bolesti. U stvari, kod ovih bolesti, vakcinacija je neophodna. Stopa uginuća kod obolelih životinja je vrlo velika.

Zbog toga treba raditi na edukaciji i podizanju svesti kod vlasnika pasa.

Vakcinisan pas štiti populaciju pasa iz okruženja od štenećaka

ODRŽAN DAN POLJA INSTITUTA ZA KUKURUZ "ZEMUN POLJE"

ZP hibridi lideri na tržištu Srbije

U Institutu za kukuruz "Zemun Polje" stvoreno je više od 600 ZP hibrida kukuruza koji su priznati u zemlji i preko 100 hibrida koji su priznati u inostranstvu - Tržište je to koje prepoznaje kvalitet proizvoda, a Institut nikad nije prekidao kontinuitet u stvaranju novih i uvek boljih ZP hibrida

Već punih šest i po decenija Institut za kukuruz "Zemun Polje" stvara ZP brend, dobro prepoznatljiv, ne samo na ovim prostorima, već i širom sveta. I ove godine, kao nastavak tradicije, 12. septembra, Institut je organizovao 41. Dan polja ZP hibrida za poslovne partnere i proizvođače iz zemlje i inostranstva. Ovu manifestaciju Institut organizuje s namerom da stručnu javnost obavesti i prikaže savremene trendove u proizvodnji semena, gajenju useva i preradi zrna za razne namene.

Osnovna programska orijentacija Instituta usmerena je na razvoj hibrida i sorti visokog genetičkog potencijala rodosti i kvaliteta, za različite uslove gajenja, različite potrebe i namene.

Institut razvija poljoprivredu Srbije

Učesnike Dana polja pozdravila je dr Branka Kresović, v.d. direktora Instituta za kukuruz "Zemun Polje".

- U Institutu za kukuruz "Zemun Polje" stvoreno je više od 600 ZP hibrida kukuruza koji su priznati u zemlji i preko 100 hibrida koji su priznati u inostranstvu. Naša paleta proizvoda širi se, tako da je pod oznakom ZP do sada priznato i sedam sorti soje, kao i pet sorti ozimih i jarih strnih žita.

Ponosni smo što naš Institut daje značajan doprinos razvoju naše poljoprivrede jer mi se pre svega bavimo naukom, stvaramo, a potom sopstvene kreacije proizvedimo i plasiramo na tržište. Tržište

Dr Branka Kresović

je to koje je prepoznalo kvalitet naših proizvoda, a Institut može da se pohvali činjenicom da nikad nije prekidao kontinuitet u stvaranju novih i uvek i iznova boljih ZP hibrida - rekla je dr Branka Kresović, v.d. direktora Instituta za kukuruz "Zemun Polje".

Na Danu polja prisustvovali su i članovi Vlade Republike Srbije, predstavnici resornih ministarstava, ambasada, lokalnih samouprava, poljoprivredni proizvođači iz cele Srbije i stručnjaci sa terena. Skupu su prisustvovali i gosti i poslovni partneri instituta iz Rusije, Ukrajine, Kazahstana, Španije, Libana, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Albanije.

Visoki potencijal rodosti ZP hibrida

O proizvodnom ogledu i karakteristikama ZP hibrida govorio je dr Života Jovanović, direktor marketinga Instituta.

- U proizvodnom ogledu upravo je završena žetva devet ZP hibrida. Gajeni su od srednje ranih do srednje kasnih hibrida, od FAO grupe 300 do FAO grupe 600, a neki od njih su najnovija šesta generacija ZP hibrida sa vrlo visokim genetskim potencijalom rodosti i nizom izvanrednih osobina za gajenje, ne samo u Srbiji nego i širom Evrope.

Treba da obratite pažnju na 62 ZP hibrida u ogledu. To su hibridi zubani, polutvrđunci, tvrdunci, hibridi žutog zrna, hibridi belog zrna, hibridi specifičnih osobina, šećerci i kokičari.

Ostvareni su izvanredni rezultati na proizvodnom ogledu. Prosečan prinos je iznad 13 tona suvog zrna po hektaru sa 14% vlage, tačno 13.035 kg po hektaru. Prvi među ZP hibridima u ogledu je hibrid ZP 560 FAO grupe zrenja 500 sa 14.174 kg po hektaru sa trenut-

U RAZGOVORU SA DIREKTOROM MARKETINGA

Zbog suše gajiti srednje rane hibride

Kako su se ove godine pokazali ZP hibridi kukuruza na terenu?

- ZP hibridi su i ove godine položili test, obzirom da godina nije bila naivna, jedna od težih godina. Prosečni prinosi su osrednji. Obzirom da je suša sve češća pojava moraju se gajiti hibridi koji su tolerantni na sušu, u prvom redu srednje rani. Ističu se ZP 427 od novih, ZP 341 i ZP 434 od starijih hibrida. Takođe, tu su i srednjestasni ZP 555 i ZP 560 koji su lepo položili test, a imamo i hibride duže vegetacije koji su se u Sremu i uopšte u Vojvodini i Mačvi po tradiciji više gajili, ali sada poljoprivredni proizvođači polako uvode i nove hibride. Mi za tu svrhu od kasnijih imamo tri nova moderna hibrida: ZP 600, ZP 606 i ZP 666, uz već dobro poznate i rodne ZP 684 i ZP 677. Imamo i hibride za silažu, hibride belog zrna, itd. Dobro smo pripremljeni i opremljeni, svake godine tržištu isporučimo oko 25 ZP hibrida. Tu su i šećerci, kokičari, hibridi specifičnih namena, tu su i polutvrđunci za ishranu životinja.

Koje hibride preporučujete za Srem?

Dr Života Jovanović

- U Sremu je ponovo bila suša. Za tu svrhu i namenu uvek imamo dva ili više hibrida, a preporuka su ZP 427, ZP 434 i ZP 341, jer su to najtolerantniji hibridi za stresne uslove suše.

Za uslove koji su ove godine bili u Sremu gustine setve ne bi trebalo da budu manje od 24-26 cm a inače sve ono od 22, 21 i 20 je veoma rizično u godinama kakva je bila prošla, pa i ova, jer su umanjeni prinosi - naglasio je dr Života Jovanović.

Poslovni razgovor o setvi kukuruza

REČ POLJOPRIVREDNIKA

Uvek ću sejati ZP hibride

O iskustvu sa ZP hibridima razgovarali smo sa Slobodanom Lazarovim, poljoprivrednikom iz Bačinaca, koji obrađuje 25 hektara oranica

Koje ste sejali ZP hibride, kakva je bila agrotehnika i kakve prinose očekujete?

- Sejao sam ZP hibride ZP 684, ZP 677, ZP 434 i ZP 606 na šest jutara. Vreme setve je bilo do 15. aprila, kao i svake godine. ZP 606 prvi put sejem i ne znam kakvi će biti rezultati. Bacio sam 200 kg uree po jutru a išao sam i jednom folijarno sa primenom herbicida. Što se tiče zaštite kukuruza imao sam samo jedan tretman protiv širokolisnih korova. Protiv sirka nije bilo potrebe jer sam kukuruz sejao na repu.

Koliko dugo sejete ZP hibride i da li ćete ih sejati i u buduću?

- Već osam godina sejem ZP hibride i jako sam zadovoljan. Uvek isprobavam nove zbog plodoreda jer sejem dosta repe. Na primer,

Slobodan Lazarov

imao sam situaciju kod ZP 684 da ga buvač pojede, ali je dobar kukuruz, samo ga treba dobro zaštititi. Sad sam stupio u kontakt sa ljudima iz ZP-a pa ćemo se čuti da mi predlože koji hibrid da sejem. U Bačincima su se ZP hibridi kukuruza uvek dobro držali u sušnim godinama. Želja mi je da imam svoj ogled, jer planiram i u buduću da sejem ZP hibride - rekao je Slobodan Lazarov.

Na oglednom polju ZP hibrida kukuruza

nom vlagom na polju 21,2%. Na drugom mestu se nalazi hibrid ZP 555, veoma krupnih, lepih, atrak-

tivnih klipova, posebno pogodan kada se kukuruz ubira beračima, a njegov prinos je 13.703 kg sa 21,4% vlage. Na trećem mestu je jedan od vodećih ZP hibrida i naša uzdanica ZP 666, dobro poznat poljoprivrednim proizvođačima, hibrid koji je već nekoliko godina u proizvodnji. On je ostvario 13.688 kg suvog zrna uz prosečnu vlagu na polju od 19,9%. Tu su i drugi hibridi od srednje ranih ZP 341 i ZP 434 i novi hibrid ZP 427. Te hibride posebno preporučujemo za ubiranje kombajnima u zrnu. Kod hibrida grupe zrenja 600 tu su hibridi ZP 600 i ZP 606.

Kada se sumiraju i pogledaju dobijeni rezultati Srbija ima šta da ponudi ne samo ovde nego i za zemlje jugoistočne Evrope pa i šire - rekao je dr Života Jovanović.

Detalji sa ogleda

D. Čosić

Pripreme za novu setvu strnih žita

Setva je ključni element u tehnologiji gajenja strnih žita, pri čemu joj treba pristupiti sa nekoliko osnovnih aspekata: vremena, gustine, načina i dubine setve. Vreme setve je činilac koji najviše modifikuje prinos. Setva u optimalnom roku omogućava normalan predzimski razvoj ozimih žita, njihovu dobru pripremu za prezimljavanje i dobro ukorenjavanje

Kako jari usevi sve intenzivnije napuštaju njive, a optimalni rokovi setve nekih ozimih žita (tritikalea i ječma) već su počeli, pravi je momenat da podsetimo naše proizvođače na značaj pravovremene i kvalitetno obavljene obrade, predsetvene pripreme i setve ozimih žita.

Ključni elementi agrotehnike pred setvu

Blagovremena obrada zemljišta i osnovno đubrenje ključni su elementi agrotehnike pred setvu strništa. Većina ratara zna da je najvažniji cilj obrade da stvori optimalne uslove za rast i razvoj useva, da omogući dobru akumulaciju vlage u zemljištu i poboljša njegovu aerisanost. Osim toga, njen zadatak je i unošenje mineralnih đubriva i žetvenih ostataka preduseva u oranični sloj. Vreme izvođenja osnovne obrade zavisi od vremena skidanja preduseva i treba je obaviti u najkraćem mogućem roku posle njihovog skidanja. Najčešći predusev žitima u našim uslovima je kukuruz. Usled njegovog kasnijeg skidanja i velike količine ostataka, obrada zemljišta posle kukuruza često može biti nešto komplikovanija. Prvi posao koji se mora dobro obaviti je sitnjenje biljnih ostataka. Ako se ono ne izvede kvalitetno, ni osnovna obrada se ne može izvesti dobro. Neophodno je da žetveni ostaci budu usitnjeni i zaorani, tako da posejano seme ostvari dobar kontakt sa zemljištem, umesto sa biljnim ostacima. Takođe i suncokret kao predusev ima svoje specifičnosti. Iako ne iznosi velike količine hraniva iz zemljišta, njegov dubok i snažan koren znatno isušuje zemljište, te i u normalnim godinama posle njega ostaje najmanje vlage, što može predstavljati problem prilikom izvođenja osnovne obrade na već suvom zemljištu.

Osnovna obrada

Osnovnu obradu treba izvesti na najracionalniji način. Da li će se primeniti klasična obrada oranjem ili neki od konzervacijskih (redukovanih) sistema, zavisi prvenstveno od stanja zemljišne vlage pred početak obrade. Idealno stanje vlage u ze-

mljištu pred obradu oranjem jeste kada se ono rasipa pod prstima i mrvli, pri čemu nastaju agregati različitih veličina. Da bi osnovna obrada oranjem bila kvalitetno izvedena, neophodno je ispoštovati zadatu dubinu oranja, dobro sklupiti prohode i složiti plastice. Poorana površina mora biti izravnata i usitnjena, a seme korova, korovskih i biljnih ostataka zaorano na punu dubinu. Od kvaliteta oranja zavisi kasnije i kvalitet predsetvene pripreme, setve i na kraju žetve. U slučaju da je zemljište u vreme obrade nije preterano isušeno, može se orati ali plitko, na 20-25 cm, u zavisnosti od količine žetvenih ostataka. U našim agroekološkim uslovima, posebno kada su septembar i oktobar sušni, redukovana obrada je često jedini mogući način. U tom slučaju najzastupljenija je upotreba teških tanjirača. Poslednjih godina sve su više u upotrebi i razrivačka oruđa, u kombinaciji sa različitim vrstama valjaka. Ona imaju veću efikasnost od tanjirača jer bolje ostvaruju zadatu dubina rada, ali im je mana što slabije mešaju đubriva sa zemljištem. Međutim, bez obzira na bilans vlage u zemljištu i izbor oruđa, treba nastojati da se obrada obavi do kraja septembra.

Vrsta žita	Optimalno vreme setve	Orijentaciona gustina setve i količina semena*	
		Zrna/m ²	kg/ha
Ozima pšenica	1. X - 25. X	450-500-600	180-200-260
Ozimi ječam	20. IX - 5. X	250-300-400	140-160-180
Ozimi ovas	20. IX - 10. X	350-400-450	100-120-160
Tritikale ozimi	15. IX - 10. X	400-450-500	170-180-230
Durum pšenica - ozima	10. X - 25. X	350-400-500	200-240-260
Raž ozima	15. IX - 5. X	350-400-500	160-180-220
Spelta pšenica	25. IX - 10. X	350-500	160-240

* Rasponi su rezultat sortnih razlika, sposobnosti bokorenja i mase 1000 zrna

Osnovno đubrenje

Osnovno đubrenje tj. unošenje NPK hraniva je neophodno za dobijanje visokih prinosa žita. Osnovno đubrenje ima smisla samo ukoliko se obavi pre osnovne obrade, a najbolje ga je obaviti posle ili istovremeno sa usitnjavanjem žetvenih ostataka preduseva. Napominjemo da je za precizno i ekonomično đubrenje svih ratarskih useva, pa i žita, povremeno potrebno izvršiti analizu zemljišta na osnovna agrohemijiska svojstva, čime bi se između ostalog odredio i sadržaj lakopristupačnog fosfora, kalijuma i ukupnog azota (što treba uraditi jednom u četiri do pet godina), i najčešće uštedelo na primeni đubriva.

Celokupne količine fosfora i kalijuma unose se u oranični sloj isključivo osnovnom obradom. Oni se vezuju u zemljištu i ne pomeraju se po profilu putem padavina kao azot. Iz tog razloga oni se putem osnovne obrade moraju izmešati sa zemljištem i uneti u dublji sloj, u zonu gde će se nalaziti najveća masa korenovog sistema. U isto vreme osnovnom obradom se unosi i do 1/2 od procenjene ukupne količine azota, dok će se ostatak uneti pred početak prolećnog dela vegetacija u prihrani. Unošenje dela azota u jesen je važno i zbog njegovog laganog povlačenja (a time i povlačenje korena biljaka) u dublje slojeve, kao i zbog boljeg razlaganja žetvenih ostataka.

Predsetvena priprema zemljišta

Predsetvena priprema zemljišta bi trebalo da usledi odmah posle osnovne obrade, pogotovo ako se ova izvodi oranjem. Njen zadatak je da omogući nesmetan dotok vode, ali i vazduha do zrna. Kvalitet pripreme je ključan za uspešnu setvu. Ukoliko je zemljište jako vlažno, posle oranja se mora sačekati neko vreme da se brazda prosuši, pa tek onda započeti pripremu za setvu. Iza teške tanjirače takođe treba praviti vremensku distancu do sledeće operacije. Bitno je takođe da se zemljište ne ugazi previše i da se omogući lako unošenje semena na dubinu od 3-5 cm. Ova operacija ne bi trebalo da se obavi ni suviše kasno, kada se zemljište previše osuši, jer se tako ne postiže ravnomerno sitnjenje površinskog sloja. Ako se priprema izvede pravovremeno i kvalitetno, dobija se sitno mrvičasta struktura zemljišta, čime se postiže ujednačenije nicanje ozimih žita.

Setva

Setva je ključni element u tehnologiji gajenja strnih žita, pri čemu joj treba pristupiti sa nekoliko osnovnih aspekata: vremena, gustine, načina i dubine setve. Vreme setve je činilac koji najviše modifikuje prinos. Setva u optimalnom roku omogućava normalan predzimski razvoj ozimih žita, njihovu

dobru pripremu za prezimljavanje i dobro ukorenjavanje. Setva posle optimalnog roka donosi pad prinosa i povećanje troškova proizvodnje. Za setvu ozimih žita treba birati sredinu optimalnog agrotehničkog roka, kada je rizik proizvodnje najmanji. U našim agroekološkim područjima najpre se seje raž, zatim tritikale, ozimi ječam, te ozima pšenica i durum pšenica (Tab. 1). Ozimi usevi treba da uđu u zimu u fazi od najmanje tri lista na glavnom stablu ili početkom bokorenja (1-2 bočna izdanka).

Tabela 1. Vreme i gustina setve strnih žita u ravničarskim krajevima - potrebna količina semena koja obezbeđuje optimalan sklop biljaka.

Dubina setve ozimih žita varira od 3 do 5 cm. Dublja setva se preporučuje na lakšim (peskovitijim) zemljištima i u suvljim uslovima. Plića setva se koristi na težim zemljištima ili onim sa povećanom vlagom. Dublja setva od 6 cm usporava nicanje i iscrpljuje biljke koje lako stradaju tokom zime. Valjanje posle setve se preporučuje, naročito pri suvom zemljištu, međutim, treba biti oprezan ukoliko su zemljišni agregati suviše vlažni i ako se zemljište lepi za valjak.

Prof. dr Miroslav Malešević
Doc. dr Goran Jaćimović
Mast. inž. Vladimir Aćin
Institut za ratarstvo i povrtarstvo
i Poljoprivredni fakultet, Novi Sad

Hibridi kukuruza za budućnost

Velik broj poljoprivrednika, predstavnika semenskih kuća i stručnih radnika učestvovao na Danu polja u Lačarku - Prinosi kukuruza su se kretali u granicama između 6,5 i sedam tona suvog zrna po hektaru, uz vlagu od 14 do 22 odsto, što je u ovogodišnjim uslovima suvog ratarenja, sasvim zadovoljavajući rezultat

Organizaciji FNPSMS (Francusko nacionalno udruženje poljoprivrednih proizvođača semena kukuruza i sirka) i Poljoprivredno stručne službe "Sremska Mitrovica", na potesu Zabran u Lačarku, 25. septembra održan je Dan polja hibrida kukuruza, na kojem su predstavljeni rezultati sedam semenskih kuća, svaka sa po tri hibrida, plus kontrole. Svoje hibride u ogledu imale su kompanije: "Limagrain", "Caussade", "Dekalb",

Žarko Suvić

"Euralis", "Maisadour", "Syngenta" i "RAGT".

Direktor Poljoprivredne stručne službe "Sremska Mitrovica", **Dipl. inž. Žarko Suvić**, obračunajući se učesnicima skupa, pozdravio je predstavnike lokalne samouprave Grada Sremska Mitrovica, marketinšku firmu "Mediacom" iz Novog Beograda, koja je izvršni koordinator i organizator Dana polja u Lačarku, semenske kuće koje su učestvovala u ogledu sa hibridima kukuruza, a posebno poljoprivredne proizvođače zbog kojih se, kako je rekao, ovaj skup i održava, posebno apostrofirajući proizvođače koji koriste proizvode semenskih kuća koje su zastupljene u ogledu.

Ogledi za prikaz i edukaciju ratara

- Firma "Mediacom" iz Beograda predstavlja hibride kukuruza pomenutih sedam semenskih kuća. Sklopili smo posao sa firmom "Mediacom" kako bi izveli ogled na našem oglednom polju i moram reći da smo imali jako dobru saradnju.

Za nas organizacija ovog Dana polja znači mnogo, pre svega, na promociji, radimo ogleda, a sa finansijske strane gledano mi te ogle-

Vladimir Nastović

de naplaćujemo. Drugo, kao naučna institucija koja se bavi naučnim radom možemo da pratimo kakvi su ogledi tih sedam semenskih kuća, a

Srdan Tomić iz kompanije "Limagrain"

Učesnici Dana polja

Maja Urošević i Branislav Milašinović iz kompanije "Caussade"

REZULTATI OGLEDA

Prinos do sedam tona

Nakon obavljene žetve kukuruza svih sedam semenskih kuća objavljeni su i rezultati. Prinosi su se kretali u granicama između 6,5 i sedam tona suvog zrna po hektaru, uz vlagu od 14 do 22

odsto, što je u ovogodišnjim uslovima suvog ratarenja, a imajući u vidu i tip zemljišta u kojem je ogled izveden, kao i primenjenoj agrotehnici, sasvim zadovoljavajući rezultat.

REČ FRANCUSKOG EKSPERTA

Investirati u kvalitetno seme

O ogledu sedam semenskih kuća govorio je **Tibo Perine**, koji je u FNPSMS nadležan za međunarodnu ekonomiju.

- Glavni cilj današnjeg skupa je da predstavimo kukuruz dobre genetike i da pokažemo da kvalitet semena može da utiče na prinos. U trenutku kada tržište traži više kukuruza i kada je realno investirati u dobar semenski materijal poljoprivrednik treba da shvati da jedna takva investicija može da se vrati kroz zaradu koju će imati kada ostvari dobar prinos.

Danas ćemo ovde čuti i dve prezentacije, u jednoj ćete videti postupke i način setve kukuruza i strategiju koju Francuzi upotrebljavaju u vezi samog tretmana biljaka, o čemu će govoriti gospodin **Didije Laser** iz Instituta "Arvalis", a drugo predavanje se odnosi na situaciju na evropskim i svetskim tržištima vezano za proizvodnju kukuruza, o čemu poljoprivrednici takođe treba

Tibo Perine

da budu informisani. Naša ideja je da otvorimo diskusiju na širem planu, a ono na čemu ćemo se mi danas fokusirati to su modeliteti setve kukuruza - rekao je Tibo Perine.

ne samo merkantilnu proizvodnju.

U radu sa poljoprivrednim proizvođačima možemo da pokažemo i predstavimo nove hibride i da ih edukujemo. Inače, 100 hektara koje dobijamo od grada uglavnom koristimo za izvođenje ogleda - rekao je Žarko Suvić, direktor PSS "Sremska Mitrovica".

Bez edukacije poljoprivrednika nema napretka

U ime lokalne samouprave govorio je **Vladimir Nastović**, načelnik za poljoprivredu Grada Sremska Mitrovica.

- Generalno mi smo stalno u kontaktu sa PSS u Sremskoj Mitrovici i saradujemo na najvišem mogućem nivou, a sve u cilju i interesu građana, odnosno poljoprivrednika na teritoriji Grada Sremska Mitrovica. Tako da je i ova manifestacija poželjna, dobra i korisna. Svi znamo da bez nauke i edukacije danas u poljoprivredi naši poljoprivrednici nemaju čemu da se nadaju. Primena nauke i najnovijih dostignuća u poljoprivredi je najvažnija stvar koja treba da se sprovede na našim poljima.

D. Ćosić

REČ STRUČNJAKA

Ogled sedam semenskih kuća

O izvedenom ogledu na lokalitetu Zabran u Lačarku govorio je **mr Vladimir Marić**, samostalni stručni saradnik PSS "Sremska Mitrovica".

- Ovaj ogled se sastoji od 26 hibrida iz sedam semenskih kuća, a posejani su na površini od oko dva hektara. Zemljište je tip ritska crnica. To je zemljište koje nije idealnih hemijskih i fizičkih osobina, tako da u nepovoljnim vremenskim uslovima, nedovoljnih padavina i visokih temperatura nismo mogli očekivati visok prinos, ne samo kukuruza, nego i drugih useva.

Primenili smo punu agrotehniku. Predusev je bila šećerna repa, što takođe nije najpovoljniji predusev, ali bili smo primorani da sejemo na šećernu repu zbog rotacija koje imamo na našim poljima. Posle skidanja useva šećerne repe prošle jeseni primenjeno je razbacivanje mineralnog đubriva formulacije NPK 8:24:16, u količini od 360 kilograma po hektaru. Nakon toga je u jesen u optimalnom roku izvršena osnovna obrada, i zemljište je tako ostavljeno. Nismo uspjeli da zatvorimo brazdu zbog kiša, planirali smo da tanjiramo, ali nismo uspjeli. U proleće smo izvršili zatvaranje brazde i predsetveno smo primenili još 260 kilograma uree. Nakon toga smo izvršili finalnu pripremu i se-

Mr Vladimir Marić

tvu u optimalnom roku, 23. aprila. Sklop je zavisio od grupa zrenja, a radi se o grupama zrenja od FAO 300 do FAO 600. Posle setve, s obzirom da je bio prisutan nedostatak padavina, nismo odmah izvršili tretiranje hemijskim preparatima, nego kasnije. Njiva je bila relativno čista od korova, a u kasnijoj fazi smo izvršili tretiranje sa preparatima Callisto u količini od 250 mililitara po hektaru za širokolisne korove u kombinaciji sa Talismanom 1,25 litara za uskolisne korove. U međuvremenu smo uradili i jedno kultiviranje i korektivno kopanje sa radnicima, tamo

gde su se pojavili korovi, što je bilo u nekom manjem obimu. Trebalo je, ali nismo bili u mogućnosti, da tretiramo biljke od kukuruznog plamenca koji nam je napravio problem. Međutim, obzirom da mi nemamo na raspolaganju odgovarajuću mehanizaciju, a trebala bi nam mehanizacija sa visokim klirensom, mi za sada ne možemo tretirati u kukuruza od kukuruznog plamenca.

Vremenske prilike u vegetacionom periodu kukuruza su bile povoljne do polovine jula, a nakon toga nismo imali kiše. U drugoj i trećoj dekadi jula smo imali ukupno osam litara kiše, a višegodišnji proseki je 31,5 litara. S druge strane u tom periodu temperature su bile za 2,9°C više od višegodišnjeg proseka. U prve dve dekade avgusta nismo imali ni jednu jedinu litru, tako da smo imali manjak od 35 litara. Imali smo i visoke temperature u prve dve dekade koje su bile za 6,2°C iznad višegodišnjeg proseka. Dakle, vremenske prilike su bile izuzetno nepovoljne u vremenu formiranja i naličanja zrna, što se sa jedne strane odrazilo na prinos.

Uz problem sa kukuruznim plamencom i nepovoljne temperature koje smo imali, prinosi sa ogleda od 6,5 do sedam tona sasvim su zadovoljavajući - rekao je mr Vladimir Marić.

RUMA • BERBA GROŽĐA U RUMSKOJ ŠKOLI "BRILE"

Nek se znade kad igraju đaci...

Kaberne, rizling, šardone, a takva su i vina - bela i crna

Nekada je, večno mlad i vanvremenski poeta, Branko Radičević, u poemi "Đački rastanak", pevajući o Karlovcima, o Dunavu, o veselju - "Kolo, kolo, svirac svira, noga zemlju ne dodira", o sitnoj tamburici - "Udri pobro u sićane žice", pevao i o berbi - "Ao berbo, tebe želim kletu, ta šta lepše od tebe na svetu? Ko tebeka nikad ne video, šta je jošte sirotan video?"

Da je nešto živ, Branko bi možda ovih dana navratio i u Rumu. Imao bi za inspiraciju školu, đake, a i - berbu vinograda. U Srednjoj poljoprivredno-prehrambenoj školi "Stevan Petrović Brile", 24. septembra, po prvi put, upriličena je

Gosti iz opštine na berbi

berba grožđa u školskom vinogradu.

Dekor je bio mladalački, vinogradarski, sremački. Devojke i momci u narodnim nošnjama, pogača i so za doček, čokoti vinograda iz kojih vire zreli grozdovi, beli i crni, korpice ukrašene peškirima - pune grožđa, sve uz pesme, od "Divan je kićeni Srem", do "Vino piju nano, age Sarajlije".

Nije izostalo ni osvećenje vinograda, uz blagoslov za berače, profesore, goste na berbi - sve u slavu i čast hlebu i vinu.

U ime rumske opštine, na đačku berbu došli su predsednik opštine **Goran Vuković**, njegov zamenik **Dragan Kardaš**, načelnici pojedinih odeljenja, direktori susednih škola,

Mladost, lepota i - grožđe

javnih preduzeća i ustanova.

Pored grožđa, ovde se pravi i vino. Deo se proda, deo pokloni crkvama za pričest, ali i prijateljima škole.

V.d. direktora SPPŠ "Brile" **Molan Pupovac**, priča nam da je ovaj vinograd zasaden pre pet godina. Na 20 ari vinograda zasaden je 500 čokota, u 14 redova.

Osvеćenje vinograda

-Tri reda je stono grožđe, ostalo je vinsko. Grožđe rađa već dve godine, ovo je prva zvanična berba. Želja nam je da ovo postane tradicija, kao što je imaju Karlovci, Vršac, Zupa, Irig. Tim pre što svi znamo da je: u vinu - istina.

Profesor voćarstva i vinogradarstva **Aleksandar Mišković** nam kaže da se ovi predmeti slušaju u trećoj godini - tri dana se uči teorija, dva dana ostaju za praksu. A praksa je sve - orezivanje, zalama-

nje, berba, dakle, sve sem prskanja, zbog zaštite zdravlja dece. Od crnih sorti u vinogradu su kaberne, merlo, game, a od belih rizling i šardone. Takva su i vina - crna i bela.

I, dok šetamo vinogradom, prva korpica grožđa već je puna. Nabrali je momci i devojke. Prvo vino nismo dočekali, probaćemo ga o berbi dogodne, ako preostane.

Branko bi rekao: "Ao braco, ao tamburice, udri žešće u te sitne žice, sitne žice, sitniji koraci - nek se znade kad igraju đaci!" Nekad u Karlovcima, danas u Rumi.

K. Kuzmanović

IRIG • ODRŽANI „PUDARSKI DANI“

Vikend u prestonici vina

Tradicionalna manifestacija posvećena vinu i vinogradarima, koja se već 21. put održava u Irigu, okupila je i ove godine nekoliko hiljada posetilaca. Oni su proteklog vikenda imali priliku da uživaju u atraktivnim programima koje su za „Pudarske dane“ organizovali Opština Irig i mesna turistička organizacija.

Tih nekoliko dana na prelazu iz leta u jesen, kad počinje berba grožđa, krene prva šira i započne spravljanje božanskog napitka, ova pitoreskna sremska varošica postaje prava prestonica vina. Tada park u centru Iriga menja i sliku i namenu - sve vrvi od naroda, domaćina i gostiju, radoznalaca i vinopija, na sve strane se širi miomiris pudarskog paprikaša, domaćih poslastica znalacki spravljenih rukama vrednih Sremica iz ovdašnjeg udruženja žena,

Poslastice za posetioce

odjekuju davno zaboravljeni pucnji biča, a sve uz zvuke brojnih tamburaških orkestara bez kojih je ova priredba nezamisliva.

Na prijemu prošle subote, u svečanoj opštinskoj sali, zvanicama se prigodnim slovom obratio predsednik opštine Vladimir Petrović. On

je rekao da Irig ovih dana predstavlja istinsku prestonicu vina i da su Pudarski dani posvećeni najpre vinogradarima, čuvarima vinograda, ali samim tim i naše tradicije.

- Irig je kroz vekove poznat kao vinogradarski kraj i mi smo presrećni što i ove godine imamo čime da se pohvalimo i što našem Irigu polako vraćamo onaj stari sjaj. U ovoj godini obnovili smo vinski podrum i staru vodečnicu u Rivici, obnovili smo proizvodnju vina u iriškome podrumu, dobili još jednu spektakularnu vinariju u Maloj Remeti. Što je najvažnije, sve više mladih ljudi sadi vinograde i svoju perspektivu vidi u proizvodnji i plasmanu kvalitetnih vina koja su karakteristična za ovo podneblje-istakao je prvi čovek Iriga.

Posetili smo ovom prilikom „štanđ“ poznatog sremačkog vinara Žike Kasapskog iz Rivice u čijoj se vinariji, po rečima prisutnih gostiju, proizvodi najbolji kaberne sovignon na svetu! Potvrdili su nam to i naš poznati novinar i voditelj Boško Negovanović i rumski intelektualac Nikola Filipović-Fića, a na osnovu višedecenijskog iskustva u konzumiranju božanskog napitka.

Tokom pudarskih dana Irizane i brojne goste zabavljale su i zvezde pop i folk scene, Partibrejkersi, Harris Džinović i drugi, a zapaženi su bili i nastupi folklornih ansambala, muzičkih grupa i drugih umetnika. Kao i svake godine dodeljena su priznanja za najuređeniji vinograd (Sava Sućin iz Iriga), Miloš Radojčić i Podrum „Nina“ iz Cerevića su imali najbolje crveno, odnosno belo vino, a najlepši roze Ilija Cvejić iz Rivice. Najbolju rakiju ispekli su Ognjen

Ivančić iz Bačke Palanke, Sava Ordovački iz Rivice, Mihajlo Putica iz Dobrodola i iriški srednjoškolski iz SŠ „Borislav Mihajlović Mihiz“, koji su uzeli drugo mesto za pudarski paprikaš. Prvonagrađeni je bio onaj iz kotlića kafane „Bežanija“ iz Beograda. Srebrna medalja za ovu kulinarsku veštinu pripala je ekipi iz JP „Komunalac“.

Ubedljivo najveći i najteži grozd doneo je meštanan Đurica Nađ. Nagrađeni su i izvanredni likovni i literarni radovi iriških đaka na temu pudarskih dana, dok su feñjari od bundeva podsetili na dečje igrarije iz nekih davnih vremena.

Zabeležio: **Zlatko Zrilić**

Irig ima čime da se pohvali

Detalj sa „Pudarskih dana“

Kotlić do kotlića

PEĆINCI • U POSETI GAZDINSTVU VLADICE PLAVŠIĆA

Kukuruz samo za ishranu stoke

Od zemlje može da se pristojno živi, samo kada bi pariteti cena bili malo usklađeniji

Kada se poljoprivredom bave vaši stari, i kad od malena osetite draži seljačkog znoja i hleba, nesumnjivo je da i sami nastavljate njihovim stopama. Zavolite tu fabriku pod vedrim nebom, poznati su vam svi rizici koji je prate, a ona vas mami i obavezuje da nastavite proizvodnju. Menjate pravila ponašanja u obradi zemlje u želji da je modernizujete i postignete što bolje prinose.

Ali dobar rod ne donosi uvek i dobru zaradu. Kad dobro rodi, cene su niske, a kada je rod loš, cene su visoke i seljak je, otprilike, uvek na istom. Ovako zbori **Vladica Plavšić**, ugledni poljoprivrednik iz Pećinaca koji trenutno obrađuje oko 50 hektara zemlje, svoje i u zakupu, a u tovu ima 50 junadi i preko 60 svinja.

Stočarstvom se Plavšići bave porodično i uvek, kombinujući ratarstvo i stočarstvo, jer kako tvrde, jedno se uvek isplati. Za tov Vladica Plavšić kupuje i prasice i telad. Priplodne krmače i krave ne drži, osim dve za potrebe domaćinstva.

Što se tiče prodaje stoke, imamo siguran plasman u Klanici „Đurđević“. Cena bikova se već nekoliko godina kreće oko 2 evra za kilogram

žive vage. A kukuruz koristimo samo za ishranu stoke, pa nam je svejedno kakva je njegova cena, dobra ili loša. A svinje, znate i sami budu od 150 do 200 dinara po kilogramu, kako kad. Tu malo cena varira, pa nam se uzgoj stoke nekada isplati, nekada ne, ali mi ne prekidamo. Tako, jednu godinu budemo u minusu, sledeću smo na nuli, pa onda budemo malo u plusu i tako jedno drugo pokriva i idemo dalje. Ne odustajemo. Samo stočarstvo traži dosta posla. Sve poslove oko stoke sami obavljamo, otac i ja. Kad sam ja na njivi, on je sam kod stoke – priča Vladica.

Plavšići imaju svoj silos, svoju mehanizaciju i celokupan posed obrađuju sami. Taj majstor na traktoru sam ja – kaže Vladica.

Čak stižem i da zaradim neki dinar, vršeci usluge drugima, bar toliko da pokrijem gorivo za obradu svog imanja. Uspemo da odemo i na godišnji odmor desetak dana u godini, mada ovaj posao zahteva puno angažovanje. Meni pomažu otac **Aleksa** i majka **Ružica** koja je u penziji. Deca **Aleksa** (13) i **Veljko** (3 godine) su mali, a supruga **Jelena** je zaposlena u Udruženju poljoprivrednika. I ona je

upućena u tokove u poljoprivredi. Stariji sin se ne interesuje za stoku, malo ga zanima mehanizacija, ali ja sam za to da se školuje. I s fakultetom može da ostane na zemlji. Trenutna situacija na selu meni se ne sviđa. I sami vidite koliko je situacija u poljoprivredi teška. Blokade puteva zbog cene žita i suncokreta. Prošle godine pšenica je bila 27 dinara, sada, čujem da je 16, a sve ide gore, gorivo, đubrivo, hemijski preparati... Mi svoje žito od ove godine nismo još prodali, ali moraćemo jednom. Sejemo pola žita, pola kukuruza, a za ishranu svinja i bikova sejali smo tritikal i ječam – nezadovoljan je Vladica, kao i svi poljoprivrednici, paritetima cena. – Kada bi one bile ujednačenije, seljački trud bi bio bolje nagrađen kroz proizvode. Ovako na seljaku svi zarade, a krajnji potrošači plaćaju skupu hranu. Najbolje prođu oni koji hranu ne proizvode, smatra Plavšić.

Majka Ružica, koja je bila opštinski službenik, sada je u penziji, pomaže suprugu i sinu u njihovim poslovima.

Ne ceni se seljak, kao što je to nekada bilo. On radi od jutra do mraka. Kad sam radila, do tri sata sam u kancelariji i onda kući. U poljoprivredi nije tako. Mora da se ustane rano da

Teško je naći sezonske radnike

Kad kupimo slamu i seno, teško možemo da nađemo sezonske radnike – kažu Plavšići. – Utovar i istovar slame i sena plaćaju 15 dinara po bali. U ekipi su potrebna tri čoveka i teško ih je naći. Na tim poslovima sezonac, danas od 10 do 18 časova može da zaradi četiri-pet hiljada lako, uz doručak, ručak, večeru i piće i da ide kući. Ali jako je teško naći radnika za te poslove. Neće niko da radi.

Majka Ružica i Vladica Plavšić

se stoka namiri. I ceo dan, evo moj muž je kod stoke. A na njivi, nevreme ili suša. Gledaš u nebo šta će biti. Eto, mi imamo i dve krave. Svako jutro ustajem da se krave mužu, da pode-lim mleko, sir, sve to. Ali, eto meni još jedne penzije i onda to imam za kućne potrebe. Ne moram da tražim od sina za kuću. I sir i mleko, sve prodam kod kuće, nigde ne idem. Međutim, ni sada zbog toga ne mogu da odsustvujem duže od kuće. Nekada, dok sam radila, nisam mogla nigde da idem sa svojim kolegama, ni za 1. maj jer smo mi onda rasčupavali repu. Radila se zemlja. Oni idu, ja ne mogu. Sad ponekad odem negde sa penzionerima na dva-tri dana. Ne mogu duže, čekaju me krave, a onda ni toliko nisam mogla. I zato svojoj deci kažem, idite na odmor, dok mi još možemo da vas odmenimo – ispričala nam je majka Ružica.

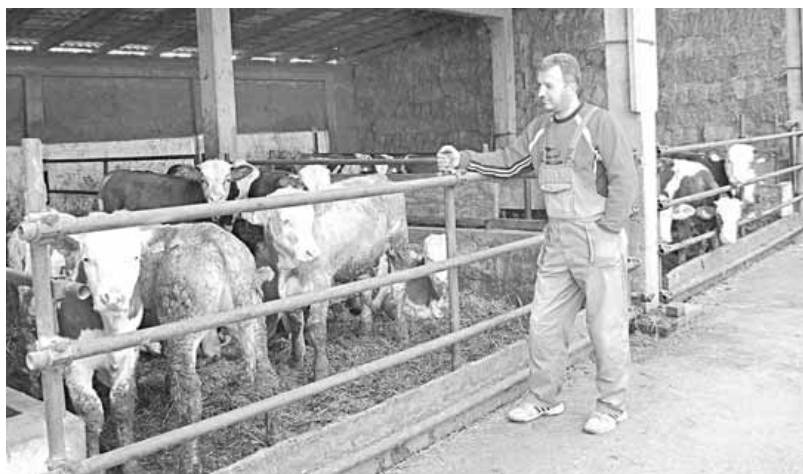
Međutim, od poljoprivrede ipak može pristojno da se živi. Samo, kaže Vladica, da su pariteti i goriva i repromaterijala, hemije, đubriva i poljoprivrednih proizvoda, pšenice, kukuruza i stoke malo usklađeniji, sve bi bilo

lakše. Ovako, ipak unapred se ne zna pošto će biti svinje ili bikovi.

Nije sada za nas bitno da li je kukuruz 12 ili 25 dinara po kilogramu. Mi ga imamo samo za ishranu stoke. Faktički, prošle godine smo mogli prodati kukuruz da nismo morali hraniti bikove i svinje, bilo bi nam lakše, manje bi radili na tu cenu koja je bila prošle godine. Dobili bi gotove pare. Ali šta možemo, to je rizik posla. Na seljaku svi više zarade, nego on sam – priča Vladica.

Međutim, zemljoradnja i stočarstvo Plavšići vezuju porodično. Bavili su se njome i praded i deda, a da li će njegovi sinovi nastaviti ovu porodičnu tradiciju, ne zna se. – Oni su mali, a mi im govorimo da uče školu. Najstariji unuk ima 13 godina, ali i on zna ponešto da pomogne – kaže baka Ružica, sećajući se kako su ranije deca od malena pomagala u seoskim poslovima. A danas drugačije se živi. Savremen način života odvlači mlade od zemlje. Opstaju samo oni koje porodična tradicija čvrsto veže, ili pak, oni koji su u zemljoradnji našli interes.

G. Majstorović

MANIFESTACIJE

INĐIJA • U SUSRET 9. IZLOŽBI MEDA I PČELINJIH PROIZVODA

Radosti u "medenoj ulici"

Tradicionalna deveta po redu manifestacija „Dani meda“ biće održana 27. i 28. septembra na šeta-lištu u ulici Vojvode Stepe u Inđiji gde će pčelari imati priliku da pokažu svoje proizvode na štandovima u čuvenoj „medenoj ulici“. Manifestacija će ove godine trajati dva dana, a organizatori su Udruženje pčelara „Roj“ iz Inđije, Turistička organizacija i opština Inđija.

Zahvaljujemo se opštini što nam je i ove godine dala značajnu podršku u organizaciji ovog događaja koji zaslužuje da bude održan na jednom takvom frekventnom mestu kao što je šeta-lište u Inđiji. Ovom prilikom pozivamo sve građane da dođu jer ćemo izložiti sve pčelinje proizvode-medenjake, medovaču i sve one slatke proizvode u koje ulazi med kao sastojak. Pored toga će biti medikamenti na prirodnoj bazi kao što su imuno-sastav meda i propolisa, zatim mešavine biljnih i pčelinjih proizvoda i drugi proizvodi koji mogu blagotetno da utiču na čovečiji organizam – istakao je **Dejan Čukalović** predsednik Udruženja pčelara „Roj“ iz Inđije.

Prvi dan manifestacije će mališani iz PU „Boško Buha“ sa svojim vaspitačima prodefilovati medenom ulicom, gde će svako dete na poklon dobiti med. Pored toga će imati i nagradno pitanje vezano za pčelarstvo i nakon toga dobiti još po neki poklončić.

Pokušavamo da edukujemo mališane o značaju proizvoda na bazi meda u svakodnevnoj ishrani, kako bi veštač-

Dejan Čukalović

ke slatkiše sveli na minimum. Veoma je važno pre svega roditelje edukovati a zatim i decu – kaže Čukalović.

Drugi dan manifestacije će se predstaviti žene iz nekoliko udruženja a biće organizovan i etno kutak po prvi put kaže organizator i osvrće se na ovogodišnje prinose kada je med u pitanju.

Ova godina nije bila naročito dobra. Bagrem recimo kako gde, zavisi od visinske razlike, negde bolje negde lošije – kaže Dejan i ističe da je nestabilno

vreme uticalo na ovogodišnje prinose. Ko je imao dobru pčelinju zajednicu i izveo svoje pčele na proleće taj je mogao nečemu da se nada tu je bilo bagrema i mogao je da uzme od 15 do 20 kilograma po pčelinjoj zajednici. Ko je samo malo zakasnio u pripremi i u radu i pogotovo ako je reon bio slabiji taj je loše prošao. Imam neke podatke da je za pojedine pčelare bagrem bio promašaj kaže Dejan i dodaje da je on uprkos svemu ove godine zadovoljan i da je dobro prošao.

Medena ulica

On ipak poručuje da se sve svodi na to da med i pčelinje proizvode donosi isključivo pčela, tako da je najvažnije pripremiti zajednicu.

Što se tiče lipe i lipovog meda prinosi su više nego dobri, pa se kreću i do 20 kilograma po zajednici. Što se tiče suncokreta, Inđija je ove godine imala velike površine pod suncokretom pa smo imali i puno pčelara iz drugih opština. Reon prema Ljukovu je bio solidan, a prema Maradiku lošiji. Veliki broj inđijskih medara čim se reši lipovog meda odlazi u Bačku i Banat ističe pčelar iz Inđije.

Na kraju on ističe da su pčelari proletoš loše prošli kada je usled tretiranja voća uginulo oko 1000 pčelinjih zajednica.

Ja sam izgubio oko 80 zajednica, pa se manji broj nas pčelara udružio kako bismo pokrenuli tužbu protiv države. Sve se još uvek povlači po sudovima koji prebacuju predmet od jednog suda do drugog, ali se nadam da će jednom i to biti rešeno – žali se Čukalović i poručuje da je med roba koja se sve više izvozi i da je država prošle godine imala dobiti oko 15 miliona evra.

Važno je da i mi i voćari saradujemo jer je poznato da se oprašivanjem povećava prinos voća od 30 do 40 posto. Svi treba da rade i samo zajedničkim snagama i dogovorom svi možemo da imamo dobiti – poručuje na kraju Dejan Čukalović.

M. Balabanović

SREMSKA MITROVICA • DRUŠTVO PČELARA "JOVAN ŽIVANOVIĆ" JEDAN PARTNER AUSTRIJANCIMA

Lipov med za održivi razvoj Dunavskog regiona

Bagremov med je često hvaljen kao med dobrog kvaliteta. Ima on nekih svojih dobrih osobina, najduže je tečan, ima najmanje polena u sebi i mogu da ga koriste osobe koje su alergične na polen. Međutim, lipov med, koji nije toliko hvaljen, po sadržaju polena je iznad drugih.

- Naša fruškogorska lipa, a Fruška gora je njen prirodni i najveći majdan u Evropi, ima u sebi 84 procenta od 100 mogućih procenata polena, dok je mađarska lipa, koja veštački zasadena sa 54 do 56 posto zastupljenosti polena. A, bez polena ne da nema razvoja pčelinje zajednice i ne može da se odneguje leglo, već je dobar za ljudsku ishranu i za održavanje metabolizma – kaže za naš list **Živan Radaković**, dugogodišnji pčelar iz Sremske Mitrovice i predsednik ovdašnjeg Društva pčelara "Jovan Živanović".

Da li je ono što je napred rečeno ili nešto drugo bilo razlog što je lipov med

postao spona brojnih naših pčelarskih društava i austrijske agencije u nesvakidašnjem međunarodnom projektu "Lipov med za održivi razvoj Dunavskog regiona" ne znamo, ali je upravo lipov med osnova ovog projekta i okupio je desetak organizacija vojvođanskih pčelara.

Naime, Grad Novi Sad i Austrijska razvojna agencija zaključili su ugovor o dodeli donacije za realizaciju pomenutog projekta kojim je administracija prestonice Vojvodine aplicirala u okviru poziva „Socio-ekonomski razvoj Dunavske regije u Srbiji“. Ceo program zajednički finansiraju Evropska unija i Austrijska razvojna agencija, a za samo sprovođenje zadužen je Biro za implementaciju projekata Evropske unije pri ambasadi Austrije u Beogradu. Ukupna vrednost projekta je 222.658 evra, a visina donacije iznosi oko 172.000 evra, dok je cilj unapređenja konkurentnosti proizvođača meda sa akcentom na fruškogorski lipov med.

Pored Grada Novog Sada, u reali-

Mitrovčani na Svetskoj konferenciji o pčelarstvu

zaciji projekta učestvovali i veliki broj partnerskih organizacija - pčelarskih organizacija a među njima i Društvo pčelara "Jovan Živanović" Sremska Mitrovica. Od naučnih institucija uključeni su Poljoprivredni fakultet iz Novog Sada, Prirodno-matematički fakultet iz Novog Sada i Poljoprivredna škola sa domom učenika u Futogu, a projekat će trajati 18 meseci.

U Društvu pčelara "Jovan Živanović" u Sremskoj Mitrovici, pripremaju se za realizaciju ovog projekta, a po rečima predsednika Živana Radakovića, on će članovima doneti dosta novina i obaveza u radu.

- Ovo je prvi put da učestvujemo u jednom međunarodnog projektu. Zadatak nas kao partnera će biti da odredimo ljude koji će biti naš kontakt sa projektom, jer verovatno neće svi moći da ispoštuju uslove koji se postavljaju. Posao

će voditi naučni instituti iz Novog Sada i kontrolna grupa koja će biti određena tako da će cilj biti - proizvodnja čistog lipovog meda i na osnovu toga će se dobiti poseban sertifikat o hranjivosti meda što će nam, možda, omogućiti i izvoz meda - kaže Radaković.

Za sada je veći izvoz bagremovog u odnosu na druge vrste meda. Sve zemlje EU, objašnjava dalje naš sagovornik, prebukirane su, jer su uvezle dosta nekvalitetnog meda iz raznih zemalja, čak od polena genetski modifikovanih biljaka pa sada imaju problem da se reše tih zaliha med. Zato od ovdašnjih pčelara otkupljuju naveliko bagremov med, plaćaju ga dobro i mešaju sa zalihama tog medom da bi mu poboljšavali kvalitet.

- Aktuelni projekat svim partnerima, pa i nama, donosi nove obaveze - moramo se ponašati strogo po uputstvima koje još čekamo. Znamo samo da će se

Statistika

Od ukupno 62 člana Društva pčelara "Jovan Živanović" u Sremskoj Mitrovici, njih 37 su članovi Saveza pčelarskih organizacija Srbije, a devet ih je u savezu pčelarskih organizacija Vojvodine. Članovi društva imaju ukupno 2.680 prijavljenih košnica različitog tipa.

Način pčelarenja im je uglavnom seleći se, a cilj društva je da očuvaju autohtone vrste pčela uz primenu savremenih principa pčelarenja, prikupljanje meda, mleča, polena propolisa i voska. Saraduju sa svima kojima je na prvom mestu unapređenje pčelarstva i zaštita životne sredine.

sve odvojati u dve faze, a one su edukacija članstva direktnih izvršilaca i praktični deo projekta koji obuhvata ubiranje, vrcanje, pakovanje meda i slično, veli predsednik mitrovačkih pčelara.

Društvo "Jovan Živanović" iz Sremske Mitrovice, osnovano je 1949. godine a imalo je prošle godine 62 člana i svi oni su potpisali listu o zainteresovanosti za projekat u kom je partner njihovo društvo. To ne znači da će svi biti i uključeni, ponavlja Radaković.

Dok čekaju uputstva o primeni projekta "Lipov med za održivi razvoj Dunavskog regiona" članovi mitrovačkog pčelarskog društva rade svoje poslove. Organizuju školu pčelarstva u Martincima koju je prošle godine pohađalo 25 školske dece iz viših razreda, a nastaviće i u ovoj godini. Ove godine planiraju da slično organizuju i u mitrovačkoj "Pinkijevoj školi". Časovi se organizuju jednom nedeljno u popodnevnom satima a predavači su predsednik ili članovi društva.

S.Đaković

Polaznici škole pčelarstva u Martincima

IZ LOKALNIH SAMOUPRAVA

SREMSKA MITROVICA • GORAN MATIĆ, POMOĆNIK GRADONAČELNIKA ZA RAZVOJ SEOSKE INFRASTRUKTURE

Za bolji život na selima

U sremskomitrovačkim atarima nastavljen je uređenje puteva, za taj posao je u ovoj fazi opredeljeno 10 miliona dinara i nabavljeno je oko 6.000 kubnih metara šljunka sa kojim će se urediti oko 18 kilometara atarske mreže. Radovi su počeli u Sremskoj Rači i Bosutu, a nastavljeni su u Martincima, izvođiće se u svim naseljima, a cilj im je da se lakše priđe njivama i tako posredno doprinese ostvarenju boljih poljoprivrednih rezultata.

Goran Matić, pomoćnik mitrovačkog gradonačelnika, naš je sagovornik na ovu i mnoge druge teme koje se tiču razvoja seoske infrastrukture i života na selu.

- Sredstva za atarske puteve obezbedili smo od novca dobijenog od zakupa državnog poljoprivrednog zemljišta. Na taj način će se deo para vratiti selima. Bazirali smo se na uređenje puteva, ali i na popravku atarskih puteva na čemu ćemo više raditi ove sezone - kaže Goran Matić.

Posle Martinaca i Kuzmina, mašine se sele u atare mačvanskih sela, pa će na red doći fruškogorska sela, zatim Šašinci, Jarak i na kraju će se urediti putevi u ataru koji pripada gradu. Istovremeno, nastavljen je i čišćenje atarske kanalske mreže, vrednost tog posla je oko 100 miliona dinara, a finansira se, sa po 30 miliona dinara, iz budžeta grada, pokrajinskog Sekretarijata za poljoprivredu i Direkcije za vode Vojvodine.

- Znatan deo tog posla je do sada već urađen, projekat obuhvata atare 21 mesne zajednice, doprineće odvodnjavanju, a plan je da neki od uredjenih kanala služe i za navodnjavanje - dodao je Matić.

Kada je razvoj infrastrukture u pitanju, ne mogu se zaobići kapitalni projekti gradnje kanalizacije u Mačvanskoj Mitro-

Goran Matić, pomoćnik gradonačelnika

vici i Lačarku. Za dovršetak ovog projekta u Mačvanskoj Mitrovici potrebno je oko 50 miliona dinara, a za Lačarak samo u ovoj godini obezbeđeno je 22 miliona dinara. Naredne dve godina, jer se procenjuje da će kanalizacija u Lačarku biti do tada završena, neophodno je obezbediti još oko 65 miliona dinara. Za popravku puteva koji su prekopani zbog kanalizacije u Mačvanskoj Mitrovici iz sredstava mesnog samodoprinosu obezbeđiće se oko 11,5 miliona dinara, objasnio je resorni pomoćnik gradonačelnika.

Od uslovno rečeno mini projekata koji se realizuju u selima, u Čalmi se privodi kraju kapela na seoskom groblju, u Salašu Nočajskom u planu je uređenje crkve,

Uređenje atarskih puteva

a u Jarku izgradnja staza na groblju.

- U saradnji sa mesnim zajednicama lokalna samouprava je sačinila program investicija, a na toj listi je gradnja sportske hale u Jarku. Dokumentacija je pripremljena, a kada ta hala bude završena, objekat iste namene biće građen i u Čalmi. Nije zaboravljen ni doprinos primarnoj zdravstvenoj zaštiti sela. Nakon završetka ambulante u Divošu počinje priprema da i Bešenovo u dogledno vreme dobije ambulantu. Prema iskazanim potrebama sela očišćene su divlje depozije u osam mesnih zajednica što je posao vredan oko tri miliona dinara, a prema potrebi isti posao nastaviće se mehanizacijom u sklopu aktuelnog uređenja atarskih puteva. objašnjava Goran Matić.

Pri kraju je gradnja "kružnog prstena" vodovoda do Ravnja što finansira grad preko JP Direkcije za izgradnju grada, a sledi provođenje sekundarne mreže kroz selo. Preostalo je da se na vodovodnu mrežu priključe sela Radenković i Nočaj u mačvanskom delu.

Za više puta najavljivani početak rekonstrukcije puta R - 103 kroz Lačarak dokumentacija je odavno obezbeđena, ali je investicija u nadležnosti JP "Srbija puta" budući da je saobraćajnica regionalnog značaja. Grad Sremska Mitrovica će uraditi deo te saobraćajnice i to onih nekoliko stotina metara od gradske raskrsnice na Crvenoj česmi do pruge ka Lačarku.

Doprinos unapređenju života sela su i ulaganja u obnovu domova kulture. Me-

đu njima je i dom kulture u Bešenovu za koji će nakon rešavanja imovinsko pravnih odnosa obezbediti dokumentacija i neophodna sredstva. U dogledno vreme biće uređeni ovaj dom kulture.

Programi i planovi mesnih zajednica su osnova rada i investiranja. Daka-ko sve zavisi od sredstava u budžetu, ali prema slobodnoj proceni poslednjih godina se znatno više ulaže u sela. Jer. investicije u ovoj godini iznose oko 250 miliona dinara i čine oko 15 odsto sume aktuelnog sremskomitrovačkog budžeta, ocenio je Goran Matić, pomoćnik gradonačelnika Sremske Mitrovice za razvoj seoske infrastrukture.

S.Đaković

VIŠESTRUKA NAMENA I KORIST

Sojina stabljika kao hrana i gorivo

Soja je bogata proteinima, te je jedna od najbogatijih jednogodišnjih leguminoza za proizvodnju silaže i sena, a brašno od sojinog sena je kvalitetno proteinsko hranivo za svinje i živinu - Zasejane površine pod sojom u Vojvodini su porasle na oko 200.000 hektara, a sa ovih površina može da se proizvede milion tona slame

Soja (latinski "Soja hispida") je jednogodišnja biljka iz familije Leguminoza. Gaji se za proizvodnju semena i vegetativne mase, koja se upotrebljava kao stočna hrana u različitim oblicima.

Stablo soje je razgranato, kolekasto, tanje ili deblje. Dok je mlado ono je deblje. U doba sazrevanja biljka odrvenjava. Visoko je 50 do 130 centimetara, već prema sorti i uslovima uspevanja. Biljka može dostići visinu i dva do tri metra. Bočne grane su, takođe, kolenaste i ima ih tri do pet. Izbijaju niže ili više, obično na tri do 30 centimetara iznad zemlje.

Lišće je sastavljeno od tri sitnije ili krupnije liske. Liske su prošireno jajaste, oštrog ili tupastog vrha. U većine sorti lišće u doba sazrevanja biljaka požuti i opada.

Plod je mahuna, dužine dva do osam centimetara. Boja mahuna je bleđožuta do crna. Mahune se nalaze na visini tri do 40 centimetara stabla.

Cela biljka obrasla je sitnim dlačicama, bele i mrke boje.

Zrno (seme) soje po obliku je okruglo, ovalno ili spljošteno. Masa 1000 zrna iznosi 150 do 190 grama. Zrelo zrno obično sadrži oko 40% proteina, 20% ulja, 17% celuloze i

hemiceluloze, 7% šećera, 5% čvrstih vlakana i oko 6% mineralnih materija (pepela) na bazi suve mase. Energetska vrednost zrna je oko 20.000 kJ/kg, ili orijentaciono više od pola litre dizel goriva.

Soja, ako se gusto poseje, može poslužiti kao zelena hrana. Manje je ukusna od drugih leguminoza. Kosi se kada se formiraju mahune, jer tada belančevine, masti i sirova celuloza zelene mase imaju veću svarljivost nego u fazi cvetanja.

Soja, takođe, gusto posejana, može da se upotrebi i za proizvodnju silaže i sena. Daje dosta visoke prinose, bogata je proteinima, te je jedna od najbogatijih jednogodišnjih leguminoza za proizvodnju silaže i sena. Može da se meša sa kukuruznom biljkom u odnosu 1/3 : 2/3 i da se tako poveća sadržaj silaže u proteinima. Po sadržaju hranljivih materija sojino seno slično je senu deteline i sudanske trave, pošto sadrži više proteina. Podesno je za sve vrste domaćih životinja. Brašno od sojinog sena je kvalitetno proteinsko hranivo za svinje i živinu.

Sojina slama je znatno siromašnija u proteinima, ulju i šećeru u odnosu na zrno i zelenu biljku. Upoređujući je sa ostalim biljkama ona ima značajno veći sadržaj navedenih supstanci. Takođe, ona ima veliki sadržaj celuloze, hemiceluloze i čvrstih vlakana. Energetska vrednost suve sojine slame je oko 15.500 kJ/kg, pri skladišnom sadržaju vlage od 12%. Pšenična slama ima 13.500 kJ/kg, pri skladišnom sadržaju vlage od 14% (tabela 1).

Odnos mase sojine slame u odnosu na zrno je 2 : 1, a kod pšenične je odnos 1 : 1. Dakle, sojine slame ima duplo više nego zrna, odnosno semena. To praktično znači da stabljika može da da 50 % više energije od zrna, ako se posmatra u odnosu na jedan kilogram zrna, odnosno slame.

Prinos zrna soje je oko 2,5 t/ha, a slame 5 t/ha. Zasejane površine pod sojom u Vojvodini značajno su porasle i iznose oko 200.000 hektara. Sa ovih površina može da se proizvede milion tona slame. Ako bi se iskoristila samo jedna četvrtina sojine slame u toplotne svrhe, onda bi se moglo uštedeti oko 94.000 tona dizel goriva.

Većina površina pod sojonom slamom se pali, pošto se otežano zaorava, zbog velike količine biljne mase i neefikasnog usitnjavanja. Ipak, sve više domaćinstava koristi sojinu slamu za grejanje, jer je ona najjeftinije gorivo. U Kisaču doma-

ćinstva prelaze sa zemnog gasa na toplovodno kotlovsko grejanje sa sojinom slamom.

U tabeli 1 prikazane su vrednosti donjih toplotnih moći za pojedine vrste biomasa. Na osnovu ovih vrednosti može da se uporedno sagleda kolika je vrednost donje toplotne moći sojine slame. Na osnovu donje toplotne moći i količine biomase od 25% od ukupne količine, izračunate su ekvivalentne vrednosti dizel goriva. Sabiranjem ovih vrednosti dobija se količina goriva koja je ekvivalentna količini dizel goriva koja se troši u poljoprivredi Srbije. Dakle, korisno je koristiti biomasu sa energetskog, ekonomskog i ekološkog značaja.

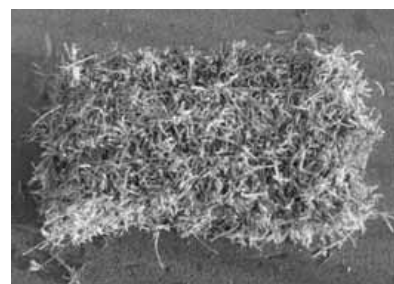
Prof. dr Miladin Brkić

U moru hrane i energenta

Tabela 1: Energetski potencijali biomase u Srbiji

Red br.	BIOMASA	BIOMASA ZA SAGOREVANJE (25% od ukupne) (10 ³ t)	DONJA TOPLOTNA MOĆ (MJ/kg)	EKVIVALENTNA VREDNOST DIZEL GORIVU (10 ³ t)
1.	PŠENIČNA SLAMA	743,75	14	247,92
2.	JEČMENA SLAMA	103,13	14,2	34,87
3.	OVSENA SLAMA	6,4	14,5	2,21
4.	RAŽENA SLAMA	3,0	14	1,00
5.	KUKURUZOVINA	1.787,5	13,5	574,55
6.	KUKURUZOVINA SEMENSKOG KUKURUZA	21,56	13,85	7,11
7.	OKLASAK	357	14,7	124,95
8.	STABLJICA	200	14,5	69,05
9.	SUNCOKRETA LJUSKE	30	17,55	12,54
10.	SUNCOKRETA SLAMA OD SOJE	250	15,7	93,45
11.	SLAMA OD ULJANE REPICE	75	17,4	31,07
12.	STABLJICA HMEIJA	1,98	14	0,66
13.	STABLJICA DUVANA	0,26	13,85	0,09
14.	OSTACI REZIDBE U VOĆNJACIMA	289,44	14,15	97,5
15.	OSTACI REZIDBE U VINOGRADIMA	71,55	14	23,85
16.	STAJNJAK	110,0	23,00	60,24
	UKUPNO:	4050,57	14,32	1.381,06

Bala od sojine slame

SA VOJVOĐANSKIH NJIVA

Moguća velika ušteda dizel goriva

Ako bi se iskoristila samo jedna četvrtina sojine slame u toplotne svrhe, moglo bi se uštedeti oko 94.000 tona dizel goriva. Zato i ne čudi što sve više domaćinstava koristi sojinu slamu za grejanje, jer je ona najjeftinije gorivo.

Svinje rado jedu brašno od sojinog sena

Mesec velikih poslova

Oktober je Mesec velikih poslova i u delu godine u kome su dani sve kraći, broj časova sa sijanjem sunca manji, magle je sve više, pa je zbog svega toga niža srednja mesečna temperatura vazduha. Klimatološka statistika kaže da je srednja mesečna temperatura vazduha za približno pet stepeni niža od temperature u septembru, a da je istovremeno broj časova sa sijanjem sunca za oko pedeset sati manji. Jedna od klimatoloških karakteristika ovog meseca jeste i pojava prvog mraza i povećan broj dana sa maglom. Može se reći da je oktobar na našim geografskim širinama najčešće ipak predstavnik lepe jeseni. Meteorolozi bi rekli da je takvo vreme posledica preovlađujućeg uticaja anticiklona (polje visokog vazdušnog pritiska), koji utiče na vreme tokom dve trećine oktobarskih dana. Centar anticiklona obično je srednja Evropa. Oktobar je, uz januar, mesec sa najvišom prosečnom vrednošću vazdušnog pritiska.

Ratarstvo: Setva ječma, pšenice...

Oktober je mesec velikih ratarskih poslova. Bere se kukuruz, završava se žetva soje i vađenje krompira, sklanjaju se i mnogi drugi poljoprivredni usevi. Posao treba da se obavi brzo, da bi se zemljište što pre oslobodilo za setvu pšenice. Odmah po žetvi preduševa, zemljište se đubri i što pre obrađuje, da bi se što pre posijali ozimi usevi, jer se svako kašnjenje odražava na prinose. Optimalni rok u većini naših krajeva za setvu ječma je početak oktobra, a za pšenicu druga pa i treća dekada ovog meseca. Ni prerana setva nije preporučljiva. Zemljište pre setve treba dobro nadubriti i obraditi. Treba paziti na izbor sorti pšenice i ječma, pogotovu što je izbor zaista širok. Poljoprivredni stručnjaci preporučuju da se nastavi sa zaštitom uljane repice protiv štetočina, a po potrebi i plamenjače.

Ozimi usevi koji su ranije zasejani, treba da se pregledaju na prisustvo uzročnika bolesti, kao i korova, te na osnovu toga odlučiti se za primenu fungicida i herbicida. Jesenje mere nege useva imaju izuzetan značaj. Bitka protiv glodara – poljskih miševa, voluharica i dr., mora se obaviti na vreme, ukoliko se pojave u povećanom broju. Ponekad je neophodna mera odvođenja suvišne vode na nižim terenima i kod teških nepropusnih zemljišta. Najčešće su to mikrodepresije koje sakupljaju vodu, a na takvim mestima dolazi do gušenja biljaka ako voda leži duže od četiri-pet dana. Površine namenjene za prolećnu setvu obrađuju se i đubre stajskim i mineralnim đubrivima.

ožiljenih kalemova. Stajnjak i mineralno đubrivo rasturaju se i u vinogradu. Zemljište između redova i u redu duboko se obrađuje (jesenja obrada). Obavlja se berba, čišćenje, klasiranje i pakovanje grožđa srednje poznih i poznih sorti grožđa istih perioda sazrevanja. U oktobru, u okviru priprema za podizanje novih vinograda, priprema zemljišta je posebno važan posao. Sa zemljišta na kojem se planira sadnja vinove loze treba ukloniti sve veće ostatke prethodnog zasada ili useva, obaviti meliorativno đubrenje i – rigolovanje.

Šta je rigolovanje?

To je obavezna mera pripreme zemljišta pri sadnji vinove loze i predstavlja duboko oranje na dubinu od 60 do 80 pa čak i 90 centimetara. Ovim postupkom razbija se nepropusni horizont zemljišta, a površinski sloj, koji je obično plodniji, rigolovanjem se prebacuje na veće dubine, tamo gde će biti najveći deo korenovog sistema čokota. Rigolovanjem se meliorativno đubrivo, bilo da je organsko ili mineralno, unosi u celi sloj zemljišta koji se prevrće. Najzad, rigolovanjem i rastresanjem zemljišta stvaraju se povoljniji uslovi za početno grananje korena mladog čokota, kako bi koren zauzeo što veći prostor i mogao da iznese ceo nadzemni deo, omogućio brzo formiranje uzgojnog oblika i normalno stupanje čokota u plodonosanje.

Dvorište: Pripreme za zimsko mirovanje

Prvi jesenji dani ostavljaju tragove i u vrtu. Većina biljaka je precvetala, a listovi na drveću i šiblju počinju da žute. Ovo vreme treba da se iskoristi za mnoge poslove u vrtu i biljke pripreme za zimsko mirovanje. Tokom celog ovog meseca treba da se sade lukovice krokusa, zumbula, narcisa, tulipana, visibabe i anemona. Pojedinačnu sadnju ovih biljaka treba izbegavati jer se najlepši utisak dobije sadnjom u većim grupama određenih vrsta ili njihovom kombinacijom. Odmah po sadnji lukovice treba zaliti, jer će se na taj način pomoći razvoj i formiranje korena. Zalivanje se nastavlja u slučaju suve jeseni. U ovom mesecu je najpovoljnije vreme za sadnju i presađivanje drveća i šiblja. Sade se i ruže. Ovo je poslednji mesec u kome se travnjak redovno kosi – svakih deset dana. Lukovice begonije prestati zalivati kako bi se biljke primorale na mirovanje. Zbog nedostatka vlage listovi će se sasušiti i krajem meseca glavice mogu da se izvade iz zemlje.

Povrtarstvo: I berba i setva

Ovo je mesec setve i sadnje ozimih useva. Sade se beli luk i srebrenjak, te ozima salata. Seju se ozimi spanać i ozimi grašak. Početkom oktobra u našem agroekološkom području javljaju se prve temperature ispod nula stepeni i do tada moraju da se obru sve vrste toploljubivog povrća zasejanog i zasađenog u proleće i leto. Krajem septembra i u oktobru vadi se korenasto povrće: šargarepa, peršun, paštrnjak, celer, cvekla, letnja rotkva i spremaju se za čuvanje tokom zime. Počinje berba kasnih kupusnjača i praziluka. Nedozreli plodovi paradajza stavljaju se na dozrevanje ili u turšiju.

Stočarstvo: Ovčari, oprez!

Za stočare ovo je, takođe, mesec sakupljanja plodova. U ovom mesecu oni posebnu brigu posvećuju parenju ovaca. Dobri ovčari moraju da vode računa pod kakve ovnove pripuštaju svoje ovce jer će se to, dakako, videti na jaganjcima. Pošto se kod nas primjenjuje tzv. prolećno jagnjenje, potrebno je radi prispeća obilja hrane na pašnjacima, ovce se pare i pripuštaju u jesen.

Oktober je mesec u kome treba da pronesu mlade kokice uzgojene od pilića koji su se izlegli u aprilu i maju. Sve kokice koje nisu pronele sa pet do šest meseci starosti treba likvidirati, jer je očigledno da neće biti dobre

nosilje. Prepoznavanje kokoši koje ne nose ili loše nose i njihovo uklanjanje iz jata mora biti svakodnevni zadatak odgajivača. Ova mera ima veliki, pre svega ekonomski značaj za proizvođače, jer takva kokoš nepotrebno opterećuje proizvodnju i povećava cenu koštanja jajeta. U jatu se svakodnevno pojavljuju jedinice koje prestaju da nose. Njih treba identifikovati i redovno ih uklanjati iz jata. Razlozi prestanka nošenja mogu biti razni, a najčešće su individualna osetljivost na patološke činioce, uslovi gajenja i ishrana.

Sve ja manje mogućnosti za ishranu stoke ispašom i zelenom travom, pa se hrani hranom pripremljenom za zimu. Stoka u tovu treba dobro da napreduje.

Voćarstvo: Završetak berbe

U oktobru se završava berba plodova zimskih sorti jabuka i krušaka. U rasadniku se obavlja setva semena. Sadnice se pripremaju za vađenje. Voćnjaci se đubre stajskim i mineralnim đubrivima, koja se zaoravaju.

Kraj je vegetacije i zaštita voćaka u jesenjem periodu ima poseban značaj. Pojava i širenje bolesti u voćnjacima uzrokuju velike posledice. Preduzimanjem blagovremenih mera sprečavaju se velike ekonomske štete. Oktobar je vreme da se određenim merama zaštite ili bar smanji infektivni potencijal za narednu godinu. Jer, većina parazita prezimljava u kori grana ili stabla ili u opalom lišću. Preostali plodovi na voć-

kama ili na zemljištu takođe su značajan izvor infekcije za narednu godinu. Izbor mera za zaštitu nije velik. U obzir dolaze mehaničke ili hemijske mere zaštite. Mehaničke mere podrazumijevaju otklanjanje osušenih grana, preostalih plodova, pa eventualno i čitavih osušenih stabala. Međutim, u ovom periodu, uklanjanje suvih grana preporučuje se samo kod jabučastih vrsta voćaka (jabuka, kruška, dunja). Kada su u pitanju koštičave vrste voćaka, a pre svega breskva i kajsijsa, u ovom periodu ne treba seći grane i uklanjati preostale plodove sa voćaka (to je trebalo uraditi neposredno posle berbe, tokom leta) jer sada svaka ozleda predstavlja potencijalni otvor za prodor raznih patogena (gljiva i bakterija). Zato stručnjaci preporučuju da se koštičave vrste voćaka u oktobru dobro isprskaju nekim od bakarnih preparata u maksimalno preporučljivoj koncentraciji.

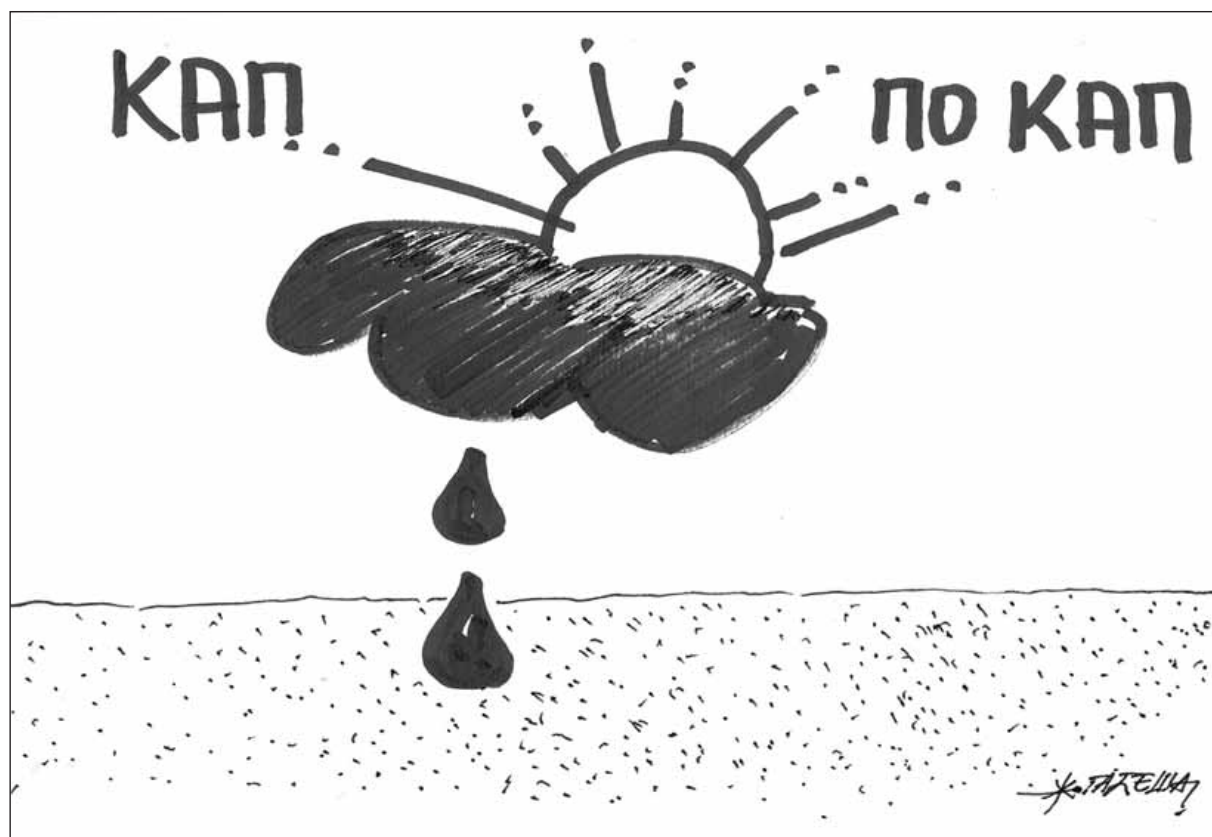
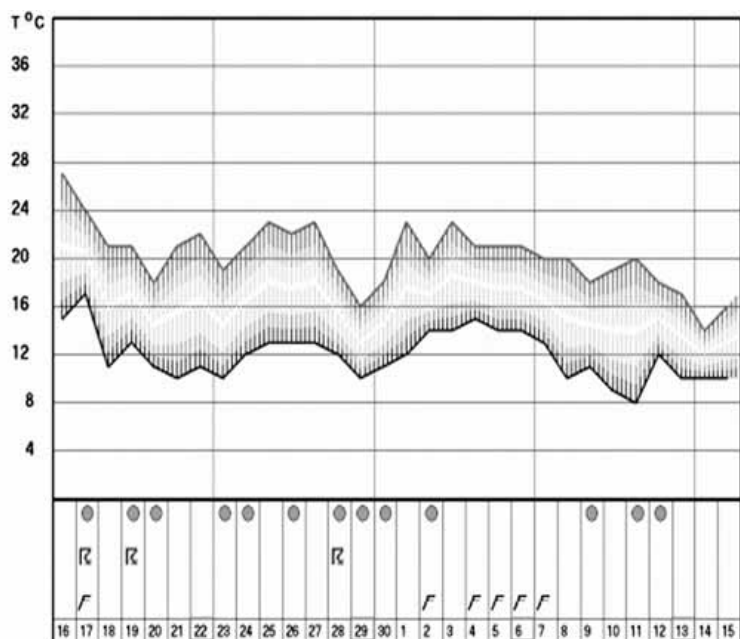
Kopaju se rupe za jesenju sadnju voćaka (kojoj stručnjaci daju prednost u odnosu na prolećnu) ili za popunjavanje praznih mesta. Vrijeme je da se mlada stabla zaštite od zečeva i drugih glodara. U rasadniku se vrše pripreme: sadnice se vade, klasiraju, privremeno trape ili otpremaju kupcima.

Krajem ovog meseca počinje sadnja voćaka.

Vinogradarstvo: Jesenja obrada

U vinogradima se, takođe, pripremaju mesta za sadnju i obavlja sadnja

Prognoza vremena do kraja septembra

Promet roba na Produktnoj berzi

od 16. do 20. septembra 2013. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cena pšenice i kukuruza
- Rast cene soje
- Dešavanja na svetskim berzama

Nestabilnost tržišta nikada nije bila dobra preporuka tržišnim akterima za trgovanje. Međutim, kada se cene tek blago kolebaju, a pogotovo kada imaju mali rast, tada se značajnije aktiviraju i ponuda i tražnja. Na tržištu žitarica trenutno imamo upravo ovakvu situaciju. To je upravo i bio osnovni razlog što je ponovo ostvaren relativno veliki obim prometa koji je u nedelji za nama iznosio 2.420 tona robe što je za 9,21% manji promet u odnosu na prethodnu nedelju, dok je finansijska vrednost prometa, što zbog rasta cena žitarica, što zbog značajnijeg prisustva soje i semenske pšenice kao roba veće pojedinačne vrednosti, bila u porastu u odnosu na prethodnu nedelju za 25,66 %, a iznosila je 51.640.580 dinara.

Pšenica je dominirala u prometu na berzanskom tržištu protekle nedelje. Prosečna cena u odnosu na prethodnu nedelju bila je veća za tačno 1%, a iznosila je 17,97 din/kg (16,64 bez PDV). Inače, pretežna cena trgovanja u drugoj polovini nedelje je iznosila 16,70 din/kg bez PDV. Prisustvo izvoznika na ovom tržištu je sve očiglednije. Kretanje cene ove robe na međunarodnim tržištima otvara solidnu perspektivu pšenici, ali ta cenovna perspektiva svakako ne vodi ka ceni iz prethodne godine kada je ona u ovom periodu iznosila oko 27,00 din/kg bez PDV. Međutim, svakako da se posle izuzetno niske startne tržišne pozicije hlebnog zrna u samoj žetvi,

može očekivati blagi tržišni oporavak ove strateški važne žitarice.

U očekivanju prvog pojavljivanja kukuruza novog roda, na ovom tržištu i ponuda i tražnja su više okrenuti međusobnom preispitivanju o startnoj ceni novog kukuruza, nego samom trgovanju prošlogodišnjim rodom. Jedinstvena cena trgovanja u protekloj nedelji od 14,04 din/kg (13,00 bez PDV) za 4,74% je veća od prosečne cene trgovanja u prethodnoj nedelji. Rekordno visok rod kukuruza u svetu i relativno dobar prinos kod nas, ne otvaraju mogućnost nekog značajnijeg preokreta u pogledu rasta cene, ali prema svim indicijama, cena novog roda će startovati sa približno iste pozicije kao što se sada prodaje kukuruz roda 2012.

Tržište soje novog roda se polako zahuktava, a cena je i dalje u porastu. Prosečna cena trgovanja sojom roda 2013. je iznosila 47,016 din/kg (43,53 bez PDV), što je u odnosu na prosečnu cenu trgovanja u prethodnoj nedelji rast od 6,18%. Poslednja tri zaključena ugovora preko novosadske berze su bila po ceni od 43,70 din/kg bez PDV. Ponovićemo već od ranije izrečenu konstataciju da je soja u poslednjih nekoliko godina ispoljila najveću tržišnu stabilnost i što je za proizvođače još bitnije, najveću proizvodnu isplativost od svih primarnih poljoprivrednih kultura. Sojina sačma sa 44% proteina se na berzi prodavala po ceni od 74,40 din/kg (62,00 bez PDV).

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/ KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2012.	125	14,04	125	14,04	+4,74
Kukuruz, rod 2012. (odl. plaćanje 60 dana)	120	14,04	120	14,04	-
Pšenica, rod 2013.	2.337	17,82-18,90	1.155	17,97	+1,00
Pšenica, rod 2013. (gratis lager 30 dana)	75	18,36	75	18,36	-
Soja rod 2013.	348	46,44-54,00	248	46,44-47,20	+6,18
Sojina sačma 44%	24	74,40	24	74,40	-2,05
Semenska pšenica „Renesansa“	25	27,00	25	27,00	-
Semenska pšenica „Evropa“	25	28,30	25	28,30	-
Semenska pšenica „Simonida“	75	27,00	75	27,00	0,00
Semenska pšenica „NS 40S“	25	27,00	25	27,00	-
Semenska pšenica	25	27,00	25	27,00	-
Stočno brašno (fco-kupac)	25	14,40	25	14,40	-
Suncokret, zrno	350	29,70-30,02	250	30,02	+9,88
Suncokretova sačma, min 33%	100	17,40	-	-	-
Pšenica, rod 2012.	161	21,50-22,00	-	-	-
Stočni ječam	25	18,36	-	-	-

PRODEX

I pored činjenice da trgovanje kukuruzom novog roda još nije stratovalo, ovonedeljni solidan promet na "Produktnoj berzi", ukazuje na intenziviranje tržišnih aktivnosti.

Trgovalo se širokom lepezom proizvoda sa listinga, uz dominaciju pšenice u strukturi ukupnog prometa. Njena cena porasla je, u odnosu na kraj prethodne nedelje za 0,20 din/kg. Još veći cenovni rast registrovan je na tržištu kukuruza, gde je krajem nedelje cena dostigla nivo od 13,00 din/kg, bez PDV-a, što

je za 0,60 din/kg, više nego prošlog petka. Ipak najveći cenovni skok zabeležen je na tržištu soje. U odnosu na kraj prethodne nedelje, cena soje u zrnu novog roda, porasla je za čak 2,70 din/kg.

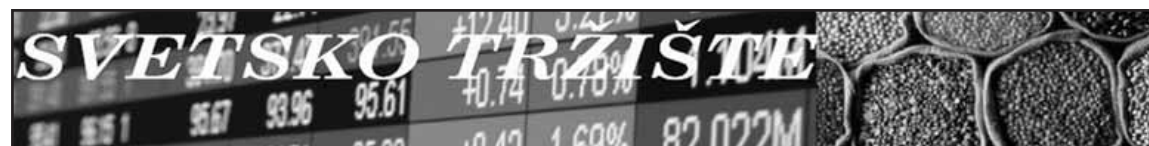
Ovakvi uzlazni cenovni trendovi, omogućili su pomak indeksne vrednosti PRODEX-a, sa njene prošlonedeljne donje granice, na nivo od 191,10 indeksnih poena, što je za 3,28 indeksnih poena više nego prošlog petka.

Poljoprivredna kultura koja je ovih dana bila u centru pažnje svakako je bio suncokret. Ovo je roba sa veoma malim tržišnim kapacitetom i vrlo sporadično se pojavljuje u trgovanju na berzi. Iz tih razloga i cene sa berzanskog trgovanja

ovom robom se moraju uzeti sa malom rezervom. Cena suncokreta na berzi je realizovana na nivou 30,02 din/kg (27,80 bez PDV). Možda to nije referentna cena za donošenje konačnih konstatacija o tržišnom statusu ove robe, ali je svakako

indikativna za proizvođače i preradivače u budućim dogovorima.

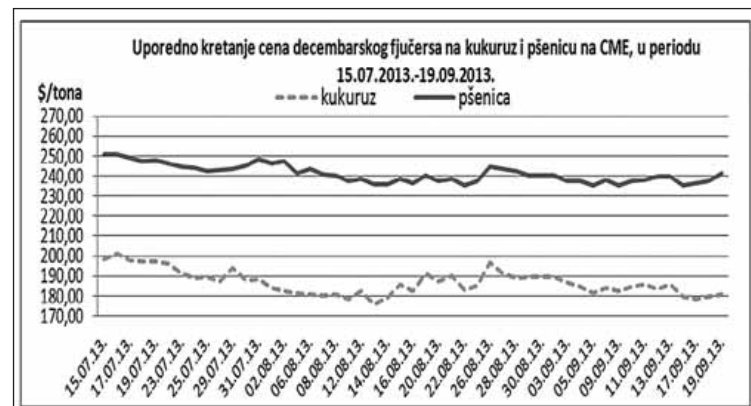
Od ostalih roba na „Produktnoj berzi“ trgovano je još semenskom pšenicom po prosečnoj ceni od 27,19 din/kg (25,17 bez PDV).

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP SEPTEMBAR 2013.

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	235.68 \$/t	235.61 \$/t	236.27 \$/t	237.52 \$/t	241.41 \$/t
Kukuruz	180.70 \$/t	179.68 \$/t	178.73 \$/t	179.60 \$/t	180.86 \$/t

Na osnovu rasta izvoza i trgovanja pšenicom i cena ove robe je počela da raste. Prema podacima USDA-a, prodaja je od 1. juna skočila za čak 38%. Iz istog izveštaja, završne zalihe su podignute za 0.3 miliona tona, na nivo od 15.3 miliona tona,

ali je ovo i dalje najniži nivo u poslednjih šest godina. Žetva je na nivou od 90%, naspram 87% od prethodne nedelje. Vrednosti kukuruza bile su pod pritiskom veće od očekivane procene useva i pritiska od predstojeće žetve istog. Žetva je na nivou od 4%

(0% prošle nedelje, 24% prošle godine i 10% koliko iznosi petogodišnji prosek).

Cena decembarskog fjučersa na kukuruz je u poslednjih nedelju dana pala za 4,09%, dok je fjučers na pšenicu skočio za 2,40%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno mar. 12	507.59 \$/t	495.39 \$/t	493.26 \$/t	495.17 \$/t	492.16 \$/t
Sojina sačma mar. 12	444.60 \$/t	431.20 \$/t	428.80 \$/t	427.00 \$/t	421.60 \$/t

Cena soje tokom cele nedelje je bila u padu, što je dovelo do najdužeg pada u poslednja dva meseca. Razlog su špekulacije

da će kiša na Srednjem zapadu umanjiti loše stanje useva. Čak petu nedelju za redom, beleži se i pad stanja useva. Ove nedelje

je samo 50% useva ocenjeno kao dobro/odlično, naspram 52% prethodne nedelje.

Novembarski fjučers na soju

ima manju vrednost u odnosu na prošli petak za 7,11%, dok je na sojinu sačmu jeftiniji za 12,33%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

BUDIMPEŠTA

PŠENICA	KUKURUZ
154.31 EUR/t (futures dec 13)	137.17 EUR/t (futures nov 13)

EURONEXT PARIZ

PŠENICA	KUKURUZ
185.75 EUR/t (futures nov 13)	168.25 EUR/t (futures nov 13)

Budimpešti je pšenica sa decembarskim fjučersom skuplja za 1,25%, dok je kukuruz sa novembarskim fjučersom skuplji za 0,52%. U Parizu je fjučers na kukuruz sa novembarskom isporukom jeftiniji za 0,59%, dok je pšenica jeftinija za 0,54%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7:30 do 14:30

Limagrain d.o.o.

SPONZOR

Francuski hibridi kukuruza i suncokreta

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrains.rs
branimir.alivjodic@limagrains.rs
www.limagrain.rs

VOĆE OD 16.9.2013.DO 23.9.2013.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	200	220	200	-	slaba
2	Banana (sve sorte)	Uvoz (Ekvador)	kg	100	120	120	bez promene	dobra
3	Breskva (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	100	bez promene	dobra
4	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	180	200	200	bez promene	prosečna
5	Grožđe (belo Afuz Ali)	Domaće	kg	80	100	100	-	dobra
6	Grožđe (belo Smederevka)	Domaće	kg	50	60	60	bez promene	dobra
7	Grožđe (belo ostale)	Domaće	kg	80	100	100	rast	dobra
8	Grožđe (crno Hamburg)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	dobra
9	Grožđe (crno Kardinal)	Domaće	kg	70	80	80	-	dobra
10	Grožđe (crno ostale)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	dobra
11	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	prosečna
12	Jabuka (Delišes ruž.)	Domaće	kg	80	100	100	pad	prosečna
13	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	80	100	80	pad	prosečna
14	Jabuka (Greni Smit)	Domaće	kg	80	100	100	bez promene	slaba
15	Jabuka (Mucu)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	dobra
16	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	60	70	70	-	dobra
17	Kivi (sve sorte)	Uvoz (Čile)	kg	300	350	300	-	prosečna
18	Kruška (ostale)	Domaće	kg	80	100	100	bez promene	dobra
19	Lešnik (očišćen)	Domaće	kg	800	1.000	800	bez promene	dobra
20	Limun (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	180	200	180	pad	dobra
21	Nektarina (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	100	-	dobra
22	Orah (očišćen)	Domaće	kg	1.100	1.300	1.100	pad	dobra
23	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	180	200	180	pad	dobra
24	Smokva (suva)	Uvoz (uvoz)	kg	300	350	300	bez promene	prosečna
25	Šljiva (sve sorte)	Domaće	kg	40	50	40	bez promene	dobra

POVRĆE OD 16.9.2013.DO 23.9.2013.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	25	30	30	bez promene	dobra
2	Boranija (olovka)	Domaće	kg	150	150	150	bez promene	prosečna
3	Boranija (šarena)	Domaće	kg	150	150	150	bez promene	prosečna
4	Boranija (žuta)	Domaće	kg	150	180	150	pad	prosečna
5	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	pad	dobra
6	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	pad	dobra
7	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	dobra
8	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	slaba
9	Krastavac (Kornišon)	Domaće	kg	80	100	100	rast	dobra
10	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	60	70	70	pad	prosečna
11	Krompir (beli)	Domaće	kg	60	70	60	bez promene	dobra
12	Krompir (crveni)	Domaće	kg	60	70	60	rast	dobra
13	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	30	40	30	bez promene	dobra
14	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	300	350	300	bez promene	dobra
15	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	60	70	70	bez promene	dobra
16	Paprika (Babura)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	dobra
17	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
18	Paprika (šilja)	Domaće	kg	60	70	70	bez promene	dobra
19	Paradajz (chery)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	dobra
20	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	60	70	60	bez promene	dobra
21	Pasulj (beli tetovac)	Domaće	kg	350	400	350	bez promene	dobra
22	Pasulj (beli)	Domaće	kg	300	350	350	bez promene	dobra
23	Pasulj (šareni)	Domaće	kg	300	350	350	bez promene	dobra
24	Pasulj (žuti)	Domaće	kg	350	400	400	bez promene	slaba
25	Patlidžan (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	60	bez promene	dobra
26	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
27	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
28	Pečurke (šampinjoni)	Domaće	kg	180	200	200	bez promene	dobra
29	Praziluk (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	prosečna
30	Spanać (sve sorte)	Domaće	kg	120	150	150	pad	prosečna
31	Tikvice (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	50	pad	dobra
32	Zelen (sve sorte)	Domaće	veza	60	70	60	bez promene	dobra
33	Zelena salata (sve sorte)	Domaće	komad	60	70	70	bez promene	dobra
34	Šargarepa (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	dobra

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

Datum prikupljanja podataka: 16. 9 - 23. 9. 2013. god.

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	13	16	16	pad	prosečna

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	79	95	93	rast	prosečna
2	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	39	45	45	pad	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50 kg	Domaće	kg	20	22	20	pad	prosečna
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	13	16	16	pad	prosečna
3	Pšenica	džak 50 kg	Domaće	kg	20	22	20	bez promene	prosečna
4	Stočni ječam	džak 50 kg	Domaće	kg	22	25	22	rast	slaba

SILOS Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	12.90	12.90	12.90	rast	prosečna
2	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	rinfuz	Domaće	kg	12.50	12.70	12.50	-	prosečna
3	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	15.80	16.20	15.80	pad	prosečna

CENE ŽIVE STOKE - 16.9 - 23.9. 2013. god.

Mesto prikupljanja cena Pančevo - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	kg	250	250	250	-	vrlo slaba
2	Jarad	sve težine	sve rase	kg	250	250	250	-	vrlo slaba
3	Koze	sve težine	sve rase	kg	120	120	120	-	vrlo slaba
4	Prasad	16-25 kg	sve rase	kg	250	250	250	bez promene	slaba
5	Prasad	<=15 kg	sve rase	kg	250	260	260	bez promene	vrlo slaba
6	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	kg	180	190	190	pad	vrlo slaba

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Datum prikupljanja podataka: 16.9. - 23.9. 2013. god.

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Junad	>480 kg	sve rase	220	230	230	bez promene	slaba
2	Krmače za klanje	>130 kg	sve rase	150	160	150	bez promene	vrlo slaba
3	Prasad	16-25 kg	sve rase	230	250	250	-	slaba
4	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	190	205	200	bez promene	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor IMT 533, kabina, duplo kvačilo, plug leopard 14 coli, drljače veliku i malu. Tel: 064/32-49-259
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem traktor IMT533 prikolicu Dubrava 2,5 tone, plug jednobrazni i dvobrazni. Tel: 063/587-583
- Prodajem traktor IMT 533 sa kabinom, dvostepeno kvačilo, očuvan, garažiran, registrovan, prvi vlasnik. Tel: 063/428-761
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor IMT 533, kabina, duplo kvačilo, plug leopard 14 coli, drljače veliku i malu. Tel: 064/32-49-259
- Prodajem traktor Torpedo 9006 u odličnom stanju. Tel: 063/855-44-23
- Prodajem kombajn New Holand 135, kabina, sečka. Tel: 063/828-9-121
- Prodajem kombajn Zmaj univerzal u dosta dobrom stanju, može zamena za adapter
- Prodajem Rusa 82 stari tip, berač 223 i 224, lozničku 5,5 tona. Tel: 064/150-54-96
- za kukuruz u bilo kakvom stanju. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem John Deere 3130 i plug Overum 3 brazde. Tel: 064/20-99-042.
- Prodajem traktor IMT 533 i prikolicu jednoosovinku nosivosti 3 tone. Tel: 063/11-455-38
- Prodajem kombajn Deutz Fahr Topliner 4075 HTS. Tel: 064/15-35-938
- Prodajem traktor IMT 533 u odličnom stanju, špediter DUBRAVA kao nov, plug jednobrazni IMT i plug dvobrazni OLT-ov, sve kao novo. Tel: 065/5689089, 063/7033799, 063/587583
- Prodajem motokultivator Lavin 8 konjskih snaga, sa prikolicom, špartačem, plugom, tegovima i rezervnim točkovima. Cena 800 evra. Automizer leđni 80 evra i autoprikolica Panonija 80 evra. Tel: 064/8589-640
- Prodajem Rusa 82, stari tip i berač Zmaj 224. Tel: 064/150-54-96
- Prodajem traktor Ferguson 533 u dobrom stanju, nove gume, urađena generaina. Tel: 064/26-87-171
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalicu Rau 330 litara, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, plug dvobrazni 757, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara, špediter Dubrava. Tel: 064/31-59-118
- Prodajem traktor Toma Vinković. Tel: 022/631-495, 066/403-677
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalicu Rau 330 litara, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, plug dvobrazni 757, grablje Šempeter 220, drljača sa 4 krila, levator 9 metara, špediter Dubrava. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem traktor Torpedo 45 i junicu debelu, staru 15 meseci za klanje. Tel: 022/737-562
- Prodajem Rakovicu 60 u dobrom stanju, dve nove prednje gume za Rakovicu i Vladimirca takođe u dobrom stanju. Tel: 066/937-23-63
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor IMT 533 u dobrom stanju. Tel: 061/15-88-641
- Prodajem traktor IMT 585 u radnom stanju. Tel: 064/912-65-54

- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem Ferguson 539, prva farba, vlasnik. Radenković. Tel: 060/06-88-133
- Prodajem traktor Torpedo 9006 u odličnom stanju. Tel: 063/855-44-23
- Prodajem traktor Torpedo i kravu muzaru. Tel: 022/737-562
- Prodajem traktor 539, 1988. godište. Tel: 063/83-73-634
- Prodajem traktor Belarus 820, 1999. godište, u odličnom stanju. Martinci. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor torpedo 9006 u odličnom stanju. Tel: 066/93-54-743
- Prodajem silo kombajn Potinger. Tel: 069/43-81-699
- Prodajem Vladimirca i tanjiraču leskovačku 24 diska. Tel: 022/742-324
- Prodajem Vladimirca, motokultivator Honda 368 i levator 9 metara. Tel: 022/742-060
- Prodajem žitni kombajn Zmaj Univerzal u dobrom stanju i traktor IMT 533. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Belarus 820, 1999. godište, u odličnom stanju. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor IMT 558 i dvobrazni IMT plug. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor IMT 560, dobro stanje, 1982. godište, IMT 756vk kao nov bez ulaganja i 2 drljače mala i velika. Tel: 064/32-49-259
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem Rakovicu 60, Torpedo 45, Vladimirca, prikolicu Tehnostroj, prikolicu Pobjeda nosivosti 5 tona, prikolicu erdevičku nosivosti 6 tona, tanjiraču Oltovu i levator. Tel: 022/742-060, 060/08-28-382
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem IMT 558, setvospremač i prikolicu Dubrava nosivosti 3,5 tone. Tel: 064/902-40-72
- Prodajem žitni kombajn Zmaj Univerzal u dobrom stanju. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Vladimirac T25. Tel: 060/066-91-47
- Prodajem traktor IMT 558 sa dvobraznim plugom. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Rakovica 120, mercedes motor. Tel: 064/25-99-275
- Prodajem traktor Belarus 820 1999. godište, u odličnom stanju. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor Ford 4610 65 KS, 1987. godište u dobrom stanju sa kabinom. Tel: 061/11-18-972

OPREMA

- Prodajem spiralni transporter od 9 metara na točkovima sa trofaznim motorom sa sklopka. Tel: 066/455-540
 - Prodajem prikolicu motokultivatora MIO Osjek tip P600. Godina proizvodnje 1991., cena 200 evra. Tel: 022/662-312, 622-297
 - Prodajem cirkular sa kardanskim pogonom za traktor nekorišćen, Jarak cena 250 evra. Tel: 022/662-312, 622-297
 - Prodajem tešku drljaču i plug sa diskovima. Tel: 064/47-62-688
- Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799**
- Prodajem motokultivator IMT 509 dizel i tanjiraču sa 24 diska. Tel: 022/742-324
 - Prodajem berač Zmaj 222, 1986. godište, prvi vlasnik. Tel: 064/310-14-20
 - Prodajem motor za 577, tanjiraču sa 24 diska i prikolicu 5 t. Tel: 063/717-54-16

- Prodajem traktorsku prikolicu nosivosti 5 tona. Tel: 064/3080-863
- Prodajem novu kabinu za IMT 577 560, 542 sa zelenim staklima. Tel: 022/660-481, 064/965-23-39
- Prodajem tešku drljaču i plug sa diskovima. Tel: 064/47-62 -688
- Prodajem dvobrazni plug IMT 757.2 i prikolicu za stoku ili menjam prikolicu za motor APN 4 uz dogovor. Tel: 022/663-095
- Prodajem krunjač trofazni na korpe. Tel: 063/83-68-768
- Prodajem prikolicu Dubrave. Tel: 022/716-184
- Prodajem tarup Zmaj 4 reda. Tel: 064/22-688-19
- Prodajem motokultivator IMT 509 dizel i tanjiraču 24 diska. Tel: 022/742-324
- Prodajem motor za IMT 577, tanjiraču 24 diska i prikolicu 5 t. Tel: 063/71-75-416
- Prodajem bočne kosačice za Ferguson, jedna na poluge a druga ide ispod traktora ili menjam za jednu rotacionu. Tel: 064/45-10-423
- Prodajem berač Zmaj 222, 1986. godište, prvi vlasnik. Tel: 064/310-14-20
- Kupujem prikolicu do 3 t. Tel: 022/630-838
- Prodajem motor za 577, tanjiraču 24 diska i prikolicu 5 t. Tel: 063/71-75-416
- Prodajem prikolicu Dubrave. Tel: 022/716-184
- Prodajem berač Zmaj 216 ili menjam za 577 novi tip. Tel: 022/666-409
- Prodajem krimler 3.6 m, hidraulično rasklapanje. Tel: 063/509-869
- Prodajem prekrupač na kardan, slovenački. Tel: 064/24-94-588
- Prodajem dvoredni berač Zmaj 220 sa bunkerom, berač u dobrom stanju, spreman za berbu. Tel: 064/33-77-840
- Prodajem berač Zmaj 222, 1986. godište. Tel: 064/310-14-20
- Prodajem krunjač Odžački u ispravnom stanju. Cena 120 evra. Tel: 064/48-64-62
- Prodajem krunjač sa svojim sopstvenim pogonom, kapacitetom 6,5 do 7 tona na 1 čas. Tel: 064/171-96-86
- Kupujem berač Eko 3500. Tel: 064/36-85-247
- Prodajem muzlicu "alfa laval", povoljno! Tel: 064/187-14-63
- Prodajem prikolicu za stoku, dve drljače jedna sa valjcima, mali i veliki špediter, jednobrazni plug, odžački prekrupač. Tel: 063/870-30-14
- Prodajem prekrupač nov, melje klip bez elektro Motora, elektro motor 4 kw, 720 obrtaja. Tel: 022/473-176
- Prodajem prskalicu 440 litara, IMT žitnu sejačicu 23 reda, špartač za repu i soju šestoredni, vučeni dvoredni kombajn za repu. Tel: 063/569-417.
- Prodajem dvoredni berač Zmaj 221, dobro stanje. Tel: 065/54-29-508
- Prodajem spremač 2.90 sa duplim rotorima, 3 god star. Tel: 022/715-406
- Prodajem bočnu kosačicu Dubrava za traktore IMT 533 i 539. Tel: 022/742-492
- Prodajem mašinu za pravljenje bri-keta, ručne izrade, cena dogovor, može i zamena. Tel: 022/716-779
- Prodajem dve nove kabine za IMT 577, 560, 542 sa zelenim staklima. Tel: 022/660-481, 064/96-52-339
- Prodajem samoutovarnu prikolicu za seno SIP slovenačka, aluminijumske stranice zapremine 19 m³ prvi vlasnik. Može zamena za bolju kipericu od 3.5 t uz doplatu. Miloš Matijašević, Adaševci. Tel: 064/29-30-657
- Prodajem polovne gume 14 9 28. Tel: 064/24-94-301

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.
Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVI, LOKALI

- Prodajem 152 ara zemlje u Berkasovu, potez Klješćavica. Tel: 062/973-96-74
- Prodajem dva i po jutra zemlje u komadu potes Zabran u Lačarku. Tel: 063/899-26-53
- Prodajem jutro zemlje u Kuzminu. Hitno i povoljno. Tel: 064/238-10-91
- Prodajem staru kuću za rušenje u Ležimiru na velikom placu, vrlo povoljno. Tel: 065/50-36-567
- Prodajem kuću u Vašici sa pomoćnim prostorijama. Tel: 022/731-524
- Prodajem jutro zemlje u Lačarku. Tel: 064/249-24-01
- Prodajem kuću u Nočaju na 20 ari placa blizu centra. Tel: 064/422-56-92
- Prodajem industrijski plac 33 ara na ulazu u Sremsku Mitrovicu kod Paje otpada, struja, voda, kanalizacija. Tel: 063/520-277
- Prodajem malu vikendicu u Ležimiru sa strujom, pod voćem. Tel: 063/540-744
- Prodajem trosoban stan na lepoj lokaciji u naselju Matije Huđi u Sremskoj Mitrovici. Cena vrlo povoljna. Tel: 022/625-862
- Prodajem jutro zemlje u Kuzminu, potes Lasice. Hitno i povoljno. Tel: 064/238-10-91
- Prodajem 4 jutra zemlje u Privinoj Glavi. Tel: 022/715-499
- Prodajem jutro zemlje kod Matroza, industrijska zona. Tel: 022/640-102, 060/38-88-461
- Povoljno na prodaju kuća u Erdeviku sa pomoćnim prostorijama, bašta, podrum garaža. Cena po dogovoru. Tel: 064/706-12-10
- Prodajem 2 jutra zemlje u Lačarku. Tel: 022/670-896
- Prodajem jutro zemlje u Kuzminu potes Lasice. Hitno i vrlo povoljno. Tel: 064/238-10-91
- Menjam vikendicu u Novom Sadu za vikendicu u Vrdniku. Tel: 064/251-09-29
- Prodajem kucu u Bogatiću, na 10 ari placa sa pomoćnim zgradama, tvrda gradnja, ulica Branka Đonlića. Tel: 064/420-21-54
- Prodajem ili menjam plac površine 23 ara, voda, struja, u Lačarku za kuću u Erdeviku. Tel: 061/64-53-191
- Prodajem garsonjeru u Indiji, nova gradnja, Pinkijeva 2. Tel: 022/592-808, 062/82-05-256
- Prodajem 3.5 jutra zemlje u Gornjem Selištu. Tel: 069/716-823
- Prodajem vikendicu u Prnjavoru. Tel: 063/519-715
- Kupujem vikendicu u Vrdniku. Tel: 063/519-715
- Prodajem spratnu kuću u užem centru Stare Pazove na 6 ari placa a kuća 180 m². Tel: 022/311-693, 064/381-16-51
- Prodajem manju kuću u Novom Sadu. Tel: 063/519-715
- Prodajem kuću u Šidu, ulica Fruškogorska 21. Tel: 022/715-105, 060/715-105-5
- Prodajem kuću u Erdeviku na 20 ari placa. Tel: 064/960-33-97
- Prodajem jutro zemlje u Kuzminu, potes Lasice. Hitno i povoljno. Tel: 064/238-10-91.

- Prodajem kuću u Moroviću na placu od 84 ara, ulica Nikole Tesle 89. Tel: 022/2733-053, 064/311-86-86
- Prodajem plac sa temeljom i svim papirima za gradnju u Rumi. Tel: 064/33-55-320
- Prodajem kuću u Šidu, Fruškogorska 21. Tel: 022/715-105, 060/7151-055
- Prodajem 30 ari zemlje u Irigu, potez tursko brdo u vikend zoni. Tel: 064/48-123-31

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Prodajem jedan vagon kukuruza. Tel: 064/3266-011
- Prodajem kukuruz za siliranje AS-160 visina preko 4 m zelen, najbolji za siliranje. Tel: 064/417-4002, 063/87-030-14
- Prodajem jedan vagon kukuruza. Tel: 064/32-66-011
- Prodajem ovčije stajsko dubre, povoljno. Tel: 064/303-90-56
- Prodajem krušku Viljamovku. Cena po dogovoru. 022/715-848
- Prodajem ječam. Tel: 022/476-908
- Prodajem kukuruz, rod 2012. Tel: 022/671-888, 063/519-089
- Prodajem baliranu detelinu, 50 komada bala, cena 280 din/kom. Tel: 064/37-69-159
- Prodajem kukuruz rod 2011-2012 i oko 4 t soje. Tel: 062/817-08-61
- Prodajem kukuruz, vrlo kvalitetan. Tel: 022/448-261, 061/29-55-627
- Prodajem 300 bala sena, može zameniti za ovce, motokultivator dizel, traktor Tomu Vinković. Toša, mandeloški put. Tel: 022/631-495, 066/403-677

- Prodajem baliranu detelinu, 100 komada bala, cena 270 din/kom. Tel: 064/37-69-159

- Prodajem šljivice. Tel: 063/344-836

- Prodajem 1 tonu tritikala. Tel: 022/666-146

- Prodajem stočni ječam. Tel: 064/34-533-64

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235

- Prodajem balirano seno. Stejanovci. Tel: 064/024-52-61
- Prodajem 400 bala sena, može i u rinfuzi i motokultivator dizel. Sremska Mitrovica. Tel: 022/631-495, 066/403-677

- Prodajem detelinu. Tel: 022/736-338

- Prodajem 4 tone kukuruza, cena 2.500. Tel: 062/13-37-268

- Prodajem stočni ječam. Tel: 064/345-31-21

- Prodajem 500 kg starog tritikalea. Tel: 022/666-146, 064/920-88-00

- Prodajem veću količinu zdravog kukuruza ekstra kvaliteta. Tel: 065/623-03-11

- Prodajem jedan vagon kukuruza. Tel: 064/32-66-011

- Prodajem 2 vagona kukuruza. Tel: 063/509-869

- Prodajem balirano seno, veća količina. Tel: 064/02-45-261

- Prodajem koziji sir. Tel: 022/752-043

- Prodajem kukuruz. Tel: 064/14-974-13

- Prodajem vagon kukuruza, rod 2011. i tonu soje. Tel: 022/666-071

- Prodajem vagon kukuruza u zrnu. Tel: 064/318-54-21

USLUGE, POSLOVI

- Uslužno bušim rupe traktorom za voće, stubove i ograde. Tel: 064/99-25-898

- Pouzdan čovek održavao bi vikendice na Fruškoj gori. Tel: 064/514-7251

- Freziram bašte u Mitrovici i okolini. Tel: 022/631-495

- Industrija mesa Zmajevac iz Iriga potrebni automehaničari sa iskustvom. Tel: 022/462-433, 064/891-38-11

- Usluga zavarivanja. Tel: 066/942-1117

- Tražim ženu za pomoć u kući stan, hrana i plata po dogovoru. Tel: 061/2892-945

- Vršim negu starih, bolesnih i osobe sa posebnim potrebama. Tel: 064/133-19-35

• Vaš poljoprivredni savetnik
• Novine koje Vas uvode u savremeni agrobiznis

MARKETING

Tel/fax: 022/610-496
Mob: 064/1629-737
 E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Potreban električar za servis i montažu. Tel: 060/6070-106

- Tražim posao: čuvanje dece, pomoć u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/4723-813

- Diplomirani ekonomista daje časove matematike. Tel: 064/264-76-91

- Ozbiljna žena negovala bi nepokretne starije osobe i čuvala decu. Tel: 064/050-16-36

- Dajem časove engleskog i nemačkog jezika za sve uzraste. Tel: 064/3144-666

- Ženskoj osobi hitno potreban bilo koji posao. Tel: 061/173-94-52

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Prodajem tri krave i tele. Tel: 022/684-510

- Prodajem steonu kravu. Tel: 022/448-043

- Prodajem visoko steone mlečne junice. Tel: 060/044-31-62

- Prodajem dve krmače za klanje. Mandelos. Tel: 022/681-620

- Prodajem 9 prasica težine 20-30kg. Lačarak: 063/551-243

- Prodajem ovce i jaganjce. Grabovci. Tel: 064/31-922-95

- Prodajem koke nosilje 18 nedelja stare. Tel: 063/717-54-16

- Prodajem tri krave i tele. Tel: 022/684-510

- Prodajem steonu kravu. Tel: 022/448-043

- Prodajem dve krmače za klanje. Mandelos. Tel: 022/681-620

- Prodajem ovce i jaganjce. Grabovci. Tel: 064/319-22-95

- Prodajem koke nosilje 18 nedelja stare. Tel: 063/71-75-416

- Prodajem suprasne nazimice. Tel: 062/86-84-024

- Prodajem 3 praseta a kupujem jalove krave za klanje, junice. Tel: 022/668-246, 061/716-74-12

- Prodajem odrasle patke. Tel: 022/325-232

- Prodajem muško tele sisavče. Stejanovci. Tel: 064/36-16-054

- Prodajem koke nosilje 18 nedelja stare. Tel: 063/71-75-416

- Prodajem sjajnjene ovce. Tel: 064/4430-891

- Prodajem jaganjce za klanje. Tel: 022/663-218

- Prodajem oteljenu junicu sa teletom. Tel: 065/56-03-549

- Prodajem dva lepa crveno-bela muška teleta stara 40 dana i Olt kosačiću. Tel: 022/650-478, 063/800-93-68

- Prodajem 7 krava simentalke rase. Tel: 022/443-088

- Prodajem crveno-belu kravu steonu 6 meseci. Tel: 064/026-93-10

- Prodajem krmaču za klanje. Tel: 064/31-91-246

- Prodajem suprasnu krmaču. Tel: 022/493-558

- Prodajem odrasle bele guske. Tel: 022/325-232

- Prodajem žensko june težine oko 250 kg, Simentalka. Tel: 061/624-65-77

- Prodajem 2 krave muzare, jedna crno bela, druga je Simentalka, daju po 20 litara mleka. Radenković. Tel: 060/06-88-133

- Prodajem kravu Simentalku, prvotelka, žensko tele staro 6 dana. Tel: 022/442-109, 063/1147-164

- Prodajem 8 krava simentalke rase, cena povoljna. Tel: 022/443-088

- Prodajem ovce, šilježice i jaganjce rase Il de Frans, Virtemberg. Tel: 064/51-44-311

ZALIVNI SISTEMI

- Prodajem pumpu za navodnjavanje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638

- Prodajem žalecov tifon, fi 50, dužine 200 m, sa topom. Tel: 064/28-95-473

- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153

- Prodajem zalivni sistem za navodnjavanje kompletan, plug obrtač dvobrazni Cron i plug dvobrazni leskovački, krunjač sip na kardan. Tel: 064/4944-907

- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133

- Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808

- Prodajem pumpu Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016

- Prodajem cevi za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama i 3 para krajeva cevi fi 70. Tel: 060/5840-183

- Prodajem pumpu Tomos za navodnjavanje i cevi za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095

- Prodajem 4 plastenika dužine 40 m i visine 8 m sa najlonom. Tel: 062/405-539

- Prodajem aluminijumske cevi za navodnjavanje, fi 70, 60 komada sa prskalicama i 9 komada fi 50 sa prskalicama. Tel: 064/4113-590

- Prodajem tifon Fores prečnika 90 mm, 420 cm, 2003. godište, pumpa Baer. Tel: 022/445-375, 063/1188-219

- Prodajem Honda MIO 10, pumpu kapaciteta 1100 l/min, benzinska. Cena 400 evra. Tel: 022/312-740, 063/71-66-245

- Prodajem cevi za navodnjavanje prečnika 70 i 90, kompletan sistem. Radinci. Tel: 022/660-249

PLASTENICI, STAKLENICI

- Staklenik 1100 m² u radu. Tel: 063/535-179

- Prodajem platenik. Tel: 060/1525-643

- Kupujem rasadnik 8 x 50 m sa duplom konstrukcijom. Tel: 022/453-028

- Platenici alu konstrukcija 28x4,5 m. Tel: 063/8511-323

PČELARSTVO

- Kupujem polenov prah. Tel: 065/60-12-030

- Prodajem šumski med, cena 400 dinara, za područje Šida besplatna kućna dostava. Tel: 022/712-355

- Prodajem med lipa i bagrem. Tel: 022/716-516, 064/6522-453

- Prodajem bagremov i lipov med, veća količina. Tel: 022/718-292, 064/652-24-53

- Prodajem med bagremov, lipov, polen i društva sa 10 ramova. Tel: 022/718-292 064/6522-453

- Prodajem med Lipov i bagremov na veliko. Tel: 066/005-655

- Prodajem šumski med 350 din/kg. Tel: 022/712-355

- Prodajem 10 košnica sa pčelama. Tel: 022/2710-130, 063/8574-180

- Prodajem 30 košnica sa pčelama. Tel: 064/33-11-629

KUĆNI LJUBIMCI

- Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857

- Prodajem štence Labradora. Tel: 060/010-19-71

- Prodajem kućice rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070

- Hitno poklanjam ženku šarplaninca sa papirima, zbog odlaska u inostranstvo. Tel: 031/154-001

- Pikizezeri stari preko dva meseca. Tel: 064/2159-053

- Lesi muško štene odnegovano staro osam meseci. Tel: 063/234-219

- Prodajem kućice pekinezera, patuljaste pinčeve, nemačke kratkodlake ptičare, lovne terijere, vakcinisani i revakcinisani. Dublje. Tel: 062/188-00-24

- Prodajem štence kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200

MOTORNA VOZILA

- Prodajem Peugeot 205, 1991. godište, dizel, registrovan do avgusta 2014. godine, cena 800 eura. Tel: 064/9157-797

- Prodajem Ladu Samaru, 1992. godište, registrovana do kraja januara 2014. godine i auto prikolicu registrovanu do 15.03.2014. Cena po dogovoru. Tel: 022/314-616

- Prodajem Ford Eskorta 5, 1991. godište, 1.6 benzin, istekla registracija, odlično stanje, cena 350 E i golf 2, 1.6d, 1986. godište, dosta dobar, registrovan, cena 700 E. Tel: 064/44-06-988

- Prodajem Seat Ibiza dizel, 2002. godište, povoljno. Tel: 064/25-10-929

- Prodajem Citroen C5, 2002. godište. Tel: 063/515-003

- Prodajem Opel kadet, dizel 1.6 karavan, fabričko stanje, alu felne, gume odlične. Povoljno. Tel: 063/558-801

- Prodajem audi 80, 1990 godište, benzin, gas, spreman za registraciju. Tel: 064/00-55-904

- Povoljno prodajem kamion TAM-10-110 registrovan, fabrički proizveden, sandučar, kamion je u odličnom stanju, vlasnik. Tel: 061/204-96-33

Prodajem Opel Kadet, kocka 1,2, godište '83., benzin-plin, povoljno. **Tel: 064/14-69-263**

- Prodajem Yugo 55.a za američko tržište 1988. godište, registrovan do 21.08.2014. cena 600 E. Kukujevci. Tel: 064/911-82-92

- Prodajem Opel kadet 1,3 benzin, 1989. godište, crveni metalik, prvi vlasnik. Tel: 069/664-521

- Prodajem Golf turbo dizel, 1987. godište, urađena generalna prošle godine elektro podizači, šiber, 5 vrata, registrovan godinu dana. Tel: 063/77-16-113, 060/61-00-880

- Prodajem Reno 5 1,4, 1988. godište, motor generalno sređen. Tel: 064/45-25-791 Prodajem Škodu feliciju, 1997. godište, benzin-gas, registrovan do 3 2014. godine. Tel: 063/617-191

- Prodajem Fiat punto 2003. godište, ocarinjen, nove gume, može zameniti za Golf 2. Tel: 064/150-71-04

RAZNO

- Prodajem kavez za 60 koka nosilja. Tel: 065/2714-143, 022/714-143

- Prodajem dve kace za kominu od po hiljadu litara. Tel: 022/666-012, 066/937-14-94

- Iznajmljujem bušilicu za bušenje rupa za saditi voće. Tel: 064/17-34-309

- Prodajem bagremova drva debela, 25 evra. Tel: 063/520-419

- Prodajem kavez za koke nosilje 120 i 3 puta 60 komada sa tepsijama. Tel: 064/33-54-760

- Kupujem kazan za rakiju do 60 litara. Tel: 063/774-11-48

- Kupujem čokove. Tel: 064/256-20-40

- Prodajem kazan za rakiju 160 l sa destilatoma. Tel: 062/393-706

- Prodajem kalorični briket za loženje pakovan u džambo vreće od 1 tone, uvoz iz Austrije. Tel: 062/314-330

- Popravka svih vrsta gibnjeva od poljoprivredne mehanizacije i ostali kamionski i kombi program. Branko Vulin, Lačarak. Tel: 022/673-667, 064/175-81-43

- Prodajem jaja japanskih prepelica. Tel: 060/710-89-20

- Prodajem bagremove stubove za vinograde, voćnjake, ograđivanje. Tel: 062/314-330

- Prodajem muzlicu Alfa Laval. Povoljno. Tel: 064/18-71-463

- Kupujem mešaonu stočne hrane kapaciteta 250 do 350 kg. Tel: 022/670-056

- Prodajem sve vrste uglja za ogrev: sušeni, kameni, drveni. Prevoz obezbeđen. Tel: 062/314-330

- Prodajem kazan za rakiju od 150 litara. Tel: 064/17-34-144

- Prodajem humus (crnu zemlju) za nasipanje cvetnjaka, bašti; travu u busenu, potpuno čista otporna na gaženje, engleska, može i sa postavljanjem. Tel: 062/314-330

- Kupujem vrcaljku za med.

Strna žita

Sortiment 2013/14

NS 40S
ozima pšenica

SIMONIDA
ozima pšenica

RAPSODIJA
ozima pšenica

POBEDA
ozima pšenica

ZVEZDANA
ozima pšenica

RENEANSNA
ozima pšenica

EVROPA 90
ozima pšenica

NONIUS
ozimi šestoredi ječam

NOVOSADSKI 525
ozimi dvoredi ječam

ODISEJ
ozimi tritikale

DUNAV
jari ovas

U skladišno-distributivnom centru na Rimskim šančevima biće dostupno i seme sledećih sorti:
* NS ILINA, ozima pšenica; NS AVANGARDA, ozima pšenica; NS FUTURA, ozima pšenica;
NS DIKA, ozima pšenica; NS DESETKA, ozima pšenica; RUDNIK, ozimi šestoredi ječam;
* NOVOSADSKI 565, ozimi dvoredi ječam; NS JADAR, ozimi ovas; NS SAVO, ozima raž;
NS MARKO, jari ječam; NS DUR, ozima durum pšenica; NIRVANA, ozima spelta pšenica;
* BAMBI, ozima kompakturna pšenica (namenjena spravljanju vafli proizvoda)

Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, **BESPLATNI INFO BROJ 0800 000 021**, www.nsseme.com